

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO ZA ROK 2015

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieliczce

Elżbieta-Beata Suchanik

SPIS TREŚCI:

- 1. Informacje ogólne**
- 2. Sytuacja Epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych i zatruc pokarmowych**
- 3. Szczepienia ochronne**
- 4. Higiena lecznictwa**
- 5. Higiena Żywności Żywienia i PU**
- 6. Higiena Komunalna**
- 7. Higiena Pracy**
- 8. Higiena Dzieci i Młodzieży**
- 9. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny**
- 10. Oświata Zdrowotna**
- 11. Wnioski końcowe**

INFORMACJE OGÓLNE

Celem nadrzędnym Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest utrzymanie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu wielickiego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieliczce sprawuje bieżący i zapobiegawczy nadzór sanitarny, prowadzi działalność przeciwepidemiczną oraz działalność oświatowo – zdrowotną. Nadzór sprawowany jest dla 120 064 mieszkańców, na obszarze o powierzchni 411 km². Ustawowe zadania realizowane są przez komórki organizacyjne PSSE w Wieliczce:

- Sekcja Nadzoru Higieny Żywności, Żywnienia i Przedmiotów Użytku (5 osoby)
- St. Pracy ds. Nadzoru Higieny Komunalnej w tym monitoringu wody (2 osoby)
- St. Pracy ds. Nadzoru Higieny Pracy (1 osoba)
- St. Pracy ds. Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży (1 osoba)
- Sekcja Nadzoru Epidemiologii (3 osoby)
- St. Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego (1 osoba)
- Samodzielne St. Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia(1 osoba).

W okresie podlegającym ocenie (wg tabeli „ OCENA REALIZACJI ZADAŃ POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ W WIELICZCE) liczba obiektów objętych nadzorem wynosiła ogółem **2044** przeprowadzono **2471** kontroli.

W wyniku kontroli w związku ze stwierdzonymi naruszeniami wymagań sanitarnych wydano **562** decyzje administracyjnych, **125** mandatów na łączną kwotę 23 600 zł.

Przeprowadzono **916** dochodzeń epidemiologicznych. Wydano 7 decyzji o chorobach zawodowych. Pobrano **1299** prób do badań laboratoryjnych.

W roku sprawozdawczym oceniono 31 dokumentacje projektowe, dokonano **160** odbiorów obiektów. Uzgodniono **7** miejscowych projektów planów zagospodarowania przestrzennego i uzgodniono **12** zakresów i stopni szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

**OCENA REALIZACJI ZADAŃ POWIATOWEJ STACJI SANITARNO -
EPIDEMIOLOGICZNEJ W WIELICZCE od 2012 do 2015 r.**

Lp.	Rodzaj zadania	2015	2014	2013	2012
1	Liczba obiektów nadzorowanych	2044	1948	1777	2061
2	Liczba przeprowadzonych kontroli	2471	2558	2534	2501
3	Liczba wydanych decyzji	562	582	485	660
4	Liczba i kwota nałożonych mandatów	125/ 23600	123/ 28950	137/ 31950	107 / 26450
5	Liczba dochodzeń epidemiologicznych	916	776	744	579
6	Liczba zgłoszonych chorób zakaźnych	4131	2993	4913	2145
7	Liczba decyzji o chorobach zawodowych	7	10	15	13
8	Liczba pobranych prób do badania	1299	1182	498	636
9	Liczba uzgodnień dokumentacji projektowej	31	47	42	21
10	Liczba odbiorów obiektów	160	144	145	117

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH I ZATRUĆ POKARMOWYCH

W 2015 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieliczce zgłoszono **4131** przypadki chorób zakaźnych (w tym **2145** grypy), hospitalizowano **365** przypadków zachorowań (w tym **2** grypy).

Wyraźny spadek zachorowań w odniesieniu do roku wcześniejszego odnotowano w przypadku zachorowań na różyczkę bo w analizowanym roku zgłoszono 10 przypadków (2014- 26 przypadków).

W przypadku chorób tj. borelioza, świnka czy róża odnotowano pojedyncze spadki zachorowań.

Wzrost zachorowań zanotowano:

- krztusiec	- 27 przypadków	a rok 2014	- 5 przypadki
- salmonelloza	- 49 przypadków	a rok 2014	- 45 przypadki
- biegunki ogółem	- 600 przypadki	a rok 2014	- 504 przypadków
- ospa	- 838 przypadki	a rok 2014	- 686 przypadki
- gruźlica	- 20 zachorowań (4 zgony)	a w 2014	- 16 (2 zgony).

Wzrost w przypadku: pokąsani przez zwierzęta z 67 w roku 2014 do 85 w roku 2015

Poza tym wystąpiły rzadkie choroby takie jak:

- Choroba weneryczna	-3 przypadki,
- HIV	- 3 przypadki
- WZW B	- 3 przypadki
- WZW C	- 6 przypadków
- Czerwonka	- 1 przypadek

GRUŻLICA

W roku 2015 odnotowano 20 przypadków gruźlicy w tym cztery zgony (3 mężczyzn w wieku 58 , 62 i 76 lat, 1 kobieta 53 lata) z powodu gruźlicy. Osoby chore to: 17 mężczyzn i 3 kobiety - osoby dorosłe. 8 osób zamieszkałych na wsi a 12 w mieście. Wszystkie osoby z otoczenia zostały objęte nadzorem lekarskim. O każdym przypadku informowano lekarza rodzinnego w celu skierowania tych osób do pulmonologa lub na dodatkowe badanie.

CHOROBY PRZECIWIW KTÓRYM PROWADZONE SĄ SZCZEPIENIA OCHRONNE.

Błonica

Od kilku lat nie notuje się zachorowań na błonicę. Dobrze uodpornione są dzieci, natomiast niemal połowa dorosłych jest wrażliwa na błonicę; z uwagi na ograniczenie krążenia zarazka w populacji, brak jest stymulowania odporności w sposób naturalny. Ryzyko zachorowania dotyczy ludzi biednych, źle odżywionych i migrantów z Krajów Europy Wschodniej.

W obowiązującym Programie Szczepień Ochronnych Minister Zdrowia zaleca podawanie dawek przypominających szczepionki Td (p/błonicy i tężcowi) osobom powyżej 19-go roku życia. Ponadto obowiązujące Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 03.01.2012 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy oraz szczepień ochronnych wskazanych do wykonania pracownikom podejmującym pracę lub zatrudnionym na tych stanowiskach (Dz. U. z 2012 r. poz.40), zaleca pracodawcom

przeprowadzenie szczepień u osób zatrudnionych na stanowiskach związanych z obsługą osób przyjeżdżających z obszarów występowania błonicy lub u osób wyjeżdżających na te obszary.

Tężec

W roku 2015 nie odnotowano zachorowania na tężec na terenie powiatu wielickiego. Przeciw tężcowi uodpornione są dzieci i młodzież do 19 go roku życia – dzięki obowiązującemu Programowi Szczepień Ochronnych. U pozostałych osób w miarę wieku następuje spadek odporności z uwagi na to zalecane jest podanie dawek przypominających co 10 lat.

Aktualnie obowiązujące Rozporządzenie M. Z. z dnia 03.01.2012 r. zaleca pracodawcom szczepienia przeciw tężcowi osób na stanowiskach takich jak: obsługa zwierząt gospodarskich, przy usuwaniu odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych oraz konserwacji urządzeń służących temu celowi, a także na stanowiskach wymagających częstego kontaktu z glebą.

Krztusiec

W omawianym 2015 roku zanotowano 27 przypadków zachorowań na krztusiec. Dzieci w wieku od 0 do 15 lat – szczepione dwiema, czterema i pięcioma dawkami oraz pięcioro dzieci w wieku 0-3 i jedna dorosła nie zaszczepione żadną dawką. Cztery osoby były hospitalizowane. Wszyscy zostali wyleczeni bez powikłań.

W aktualnym kalendarzu szczepień istnieje obowiązek szczepień przeciw krztuścowi do 6. roku życia tj. 3 pierwsze dawki w odstępach 6-8 tygodniowych, czwarta dawka (uzupełniająca) w 16-18 m. ż. i ostatnia w 6 rok życia (dawka przypominająca). W 14 i 19 roku życia można zalecić dawkę przypominającą szczepionką ze zmniejszoną zawartością komponentów błoniczego i krztuścowego (dTap) np. Adacel lub Boostrix zamiast Td które jest w Programie Szczepień Ochronnych jako obowiązkowe szczepienie.

Różyczka

W roku 2015 zarejestrowano 10 przypadków zachorowania i podejrzenia na różyczkę, żadna osoba nie była hospitalizowana. Zachorowania dotyczyły 9 dzieci i 1 osoby dorosłej. Wśród chorych - 1 było zaszczepione dwiema dawkami a jedna - 1 dawką szczepionki. Wszystkie przypadki przebiegały bez powikłań.

Stan uodpornienia dzieci do 17 r.ż. wynosi 95%.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

W analizowanym okresie sprawozdawczym zgłoszono 3 przypadki zachorowania na WZW typu „B”. Chorzy to 2 dorosłych mężczyzn, nie szczepionych zamieszkałych -1 na wsi, 1- w mieście oraz jedna dorosła kobieta zamieszkała w mieście – nie szczepiona. Przypadki nowo wykrytych nosicieli HBs – 25 osób, u których wykryto nosicielstwo ale brak objawów. Program Szczepień Ochronnych zapewnia możliwość bezpłatnego szczepienia dużej grupy populacji wszyscy do 19 roku życia, studentów medycyny, osób z bliskiego otoczenia chorych na WZW B lub nosicieli antygenu HBs Ag, nosicieli P/ciał HCV. Szczepienia wskazane są również pracownikom mającym kontakt z materiałem zakaźnym (biologicznym, pochodzenia ludzkiego).

W 2015 roku tutejszy Inspektor skierował do szczepień bezpłatnych 3 osoby z otoczenia nosicieli WZW typu B, oraz 4 osoby dorosłe nosiciele HCV.

Wścieklizna

W 2015 r. na terenie powiatu wielickiego zarejestrowano **85** osób pokąsanych przez zwierzęta, potencjalnie zagrożonych wścieklizną. Przeprowadzone wywiady epidemiologiczne stwierdziły pokąsanie w większości przez psy-63, koty-18, oraz po jednym przypadku przez lisa, szczur, wiewiórkę i mysz.

Nadzorowano przebieg szczepień przeciwko wściekliznie u 45 pokąsanych, w pozostałych 40 przypadkach nie było konieczności prowadzenia szczepień w wyniku przedstawionego zaświadczenia weterynaryjnego z obserwacji zwierząt w kierunku wścieklizny u których nie stwierdzono zakażenia wścieklizną. Dodatkowo Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 03.01.2012 r. w sprawie wykazu stanowisk oraz szczepień ochronnych wskazanych do wykonania pracownikom podejmującym lub zatrudnionych na tych stanowiskach (Dz. U. z 2012 r. poz.40), przewiduje objęcie szczepieniami osoby zatrudnione na stanowiskach związanych z diagnostyką wścieklizny u zwierząt lub na stanowiskach wymagających kontaktu z nietoperzami. Szczepienia te są finansowane przez pracodawcę.

Świnka (mumps).

W roku 2015 odnotowano 10 przypadków zachorowań (6 dzieci – szczepione jedną dawką, 4 dzieci – nie szczepione). Zaobserwowano nieznaczny spadek zachorowań w stosunku do 2014 roku, w którym odnotowano 11 przypadków. Od 2004 wprowadzono do obowiązkowego programu szczepień uodpornienie przeciwko śwince dla dzieci w drugim jak i w dziesiątym roku życia w szczepionce skojarzonej łącznie z odrą i różyczką. Nadzorowany stan uodpornienia dzieci waha się w granicach 95% co powoduje, że 5% grupa dzieci objęta obowiązkowym szczepieniem jest nieuodporniona.

Ospa wietrzna

W roku 2015 zarejestrowano 838 przypadków – a w roku 2014 – 686 zachorowań, zaobserwowano wzrost zachorowań. Większość zachorowań dotyczy dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym. Szczepienie bezpłatne przeciwko ospie wietrznej przewidziane są wyłącznie dla dzieci z obniżoną odpornością w przebiegu ciężkich i przewlekłych chorób oraz dla dzieci przebywających w domach dziecka, w żłobkach i klubach malucha. Zapobieganie polega na izolacji chorych, przestrzegania zasad higieny w kontakcie z chorym i przedmiotami w jego otoczeniu. Brak zainteresowania szczepieniami zalecanymi p/ospie wpływa na dużą liczbę rokrocznie zgłaszanych przypadków. W roku 2015 zaszczepionych zostało 132 osób w wieku od 0 – do 19 roku życia.

Neuroinfekcje

Zachorowania na zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych spadły z 7 w 2014 r. do 3 w 2015 r. Wszystkie przypadki hospitalizowano. Zgłoszone przypadki to infekcje wirusowe i bakteryjne. W każdym przypadku zarejestrowano pełny powrót do zdrowia, nie odnotowano powikłań.

Choroba meningokokowa

W roku sprawozdawczym odnotowano 1 przypadek zachorowania na chorobę meningokokową. Dotyczyło to dziecka w wieku 4 miesięcy hospitalizowanego z rozpoznaniem: *neisseria meningitidis typ "B"*. Dziecko wyszło bez powikłań.

Biegunki

Zarejestrowano łącznie 600 przypadków zachorowań, z czego 91 z powodu rota wirusa, 59 z powodu noro wirusa (210 hospitalizowanych) w porównaniu z 2014 r, w którym odnotowano ogółem 207 - przypadków zaobserwowano znaczny wzrost zakażeń .

Od 2008 roku w programie szczepień ochronnych zaleca się szczepienie przeciwko rotawirusom u dzieci do 24 tygodnia życia. W 2015 roku zarejestrowano 298 dzieci zaszczepionych szczepionką zalecaną (rok 2013 – 199 dzieci).

Wirusowe zapalenie wątroby typu A

W roku 2015 nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na WZW A na terenie powiatu wielickiego.

Program szczepień ochronnych zaleca szczepienia przeciw WZW typu A niektórym grupom zawodowym zatrudnionym przy produkcji i dystrybucji żywności, także osobom zawodowo wyjeżdżającym do krajów rozwijających się o wysokiej zapadalności na WZW typu A oraz na stanowiskach pracy przy usuwaniu odpadów komunalnych, nieczystości ciekłych lub konserwacji urządzeń służących temu celowi, także dzieciom w wieku przedszkolnym, szkolnym i młodzieży szczególnie rozpoczynającym naukę w szkole podstawowej, które nie chorowały na WZW typu A.

Grypa

W roku 2015 odnotowano ogółem 2145 zgłoszeń zachorowań lub podejrzeń zachorowań na grypę sezonową, w tym 2 przypadki hospitalizowane.

W zapobieganiu zachorowaniom dużą rolę odgrywają szczepienia ochronne. Szczepionka ważna tylko w danym sezonie zalecana jest szczególnie osobom starszym, w stanach obniżonej odporności, przewlekle chorym, a także niektórym grupom zawodowym (pracownicy służby zdrowia, szkół, handlu, transportu, budownictwa i innych mających kontakt z dużą liczbą ludzi i pracujących na otwartej przestrzeni).

Na terenie powiatu wielickiego w 2015 roku zaszczepiono ogółem osób 916 (w tym - dzieci do lat 14 – 37, a dorosłych - 879).

INNE CHOROBY :

Wirusowe zapalenie wątroby typu C

W roku 2015 zgłoszono 6 przypadków zachorowań na WZW typu „C”, zarejestrowano 46 przypadki nosicielstwa p/HCV (4 osobom wydano skierowania do szczepienia przeciw WZW B). Ocenia się, że około 70 – 80 % przypadków WZW typu C przebiega bezobjawowo i w procesie mało aktywnym może trwać 20 – 30 lat, co stwarza trudności w rozpoznaniu i powoduje niedoszacowanie liczby zarażonych. Nie bez znaczenia jest też mała dostępność badań serologicznych krwi potwierdzających zakażenie HCV tj. badanie RNA HCV u osób u których w

podstawowym badaniu stwierdzono p/ciała anty HCV. Brak szczepień przeciw WZW typu C sprawia, że jedyną drogą zapobiegania są działania niespecyficzne między innymi rygorystyczne przestrzeganie zasad reżimu sanitarnego, postępowania aseptycznego – przy wykonywaniu zabiegów z naruszeniem ciągłości tkanek.

Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe

W roku 2015 zarejestrowano ogółem 649 przypadków zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych o etiologii bakteryjnej i wirusowej.

- 49 zakażenia pałeczką salmonelli,
- 1 czerwonka bakteryjna,
- 91 przez rota wirus,
- 437 biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO w tym 49 dzieci do lat dwóch
- 1 zatrucie pokarmowe nie określone
- 1 zatrucie wywołane campylobacter
- 4 zatrucie clostridium difficile
- 59 norowirusy
- 6 zatrucie pokarmowe inne określone

Nie zarejestrowano żadnego zatrucia zbiorowego.

W ROKU 2015 KONTYNUOWANO REALIZACJĘ PROGRAMÓW WHO W ZAKRESIE ZAPOBIEGANIA I ZWALCZANIA CHOROÓB ZAKAŻNYCH TJ:

1. Program eliminacji odry i różyczki:

WHO zakładało w 51 krajach Europy do 2010 r. przerwanie transmisji wirusa odry i potwierdzenie jego eliminacji. Polska przyjęła rezolucję o udziale w programie eliminacji odry i różyczki wrodzonej. Monitorowano zgłaszalność zachorowań. Program został przedłużony na lata następne z uwagi na nadal pojawiający się wirus wywołujący choroby. W roku 2015 na naszym terenie nie zarejestrowano zachorowania na odrę. Założenia dotyczą nadzoru nad zachorowaniami i laboratoryjną weryfikacją podejrzeń o zachorowanie na odrę w tym zróżnicowanie z różyczką, izolację i weryfikację szczepów wirusa odry z potwierdzonych przypadków w celu odróżnienia szczepów rodzimych i importowanych, co służy udokumentowaniu eliminacji odry w kraju i w regionie, oraz uzyskanie wysokiego odsetka osób zaszczepionych dwoma dawkami szczepionki przeciw odrze i różyczce.

Strategia eliminacji odry obejmuje niezwłoczne zgłaszanie przypadków podejrzenia odry do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, potwierdzonego badaniem w kierunku przeciwciał przeciw odrowych w klasie IgM i izolacją wirusa odry w materiale biologicznym. Równocześnie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nadzoruje odsetek zaszczepienia dzieci przeciw odrze dwiema dawkami, który powinien wynosić co najmniej 95%. W powyższej sprawie skierowano do wszystkich podległych placówek służby zdrowia, a zwłaszcza lekarzy pierwszego kontaktu informację o zasadach programu i wynikających z niego obowiązkach lekarzy. Ponadto prowadzone są bieżące kontrole stanu zaszczepienia dzieci w poszczególnych placówkach. W ramach realizacji programu WHO podejmowane są następujące kroki:

- przeprowadzane jest dochodzenie epidemiologiczne w środowisku chorego
- pobiera się materiał kliniczny w celu potwierdzenia lub wykluczenia odry tj.- krew (badanie w kierunku przeciwciał odrowych w klasie IgM) lub wymaz z nosogardzieli

W wyniku zmian w obowiązującym Programie Szczepień Ochronnych tj. wprowadzania skojarzonej szczepionki przeciw odrze, śwince i różyczce w 2-gim i 10-tym roku życia stan uodpornienia dzieci i młodzieży powinien osiągnąć wymagany w programie poziom co najmniej 95%. Z uwagi na problemy z preparatami szczepionkowymi w 2015 roku nie osiągnęliśmy wymaganego poziomu u dzieci w wieku 2 lat, natomiast u 10. latków - tak.

2. Program eradykacji poliomyelitis.

W roku 2002 region europejski w tym Polska została uznana za kraj wolny od poliomyelitis. Program dalszej eradykacji zakłada wykorzenienie poliomyelitis i zachorowań spowodowanych szczepami zawartymi w szczepionce doustnej, do całkowitej eliminacji szczepów krążących w środowisku człowieka. Na terenie powiatu wielickiego nie zgłoszono żadnego przypadku zachorowania na poliomyelitis. Realizacja programu oparta jest na nadzorze nad wykonawstwem szczepień ochronnych (wymagane jest uzyskanie i utrzymanie wysokiego 95% odsetka uodpornienia dzieci p/polio), oraz nadzorze i monitorowaniu przypadków ostrych porażenia wiotkich u dzieci do lat 15. Istnieje jednak ryzyko zawleczenia tej choroby do krajów wolnych od zachorowań (w tym Polski) w związku z czym prowadzona jest ścisła współpraca Państwowej Inspekcji Sanitarnej z oddziałami hospitalizującymi dzieci z ostrymi porażeniami wiotkimi.

Stan zaszczepienia p/polio na terenie naszego powiatu w 2015 roku wyniósł 96,7%.

ANALIZA WYKONANIA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH W ROKU 2015

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieliczce w ramach Programu Szczepień Ochronnych w 2015 r. objął nadzorem 24 529 dzieci i młodzieży od 0 do 19 r. ż. Na terenie powiatu wielickiego szczepienia zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych realizowane są w 25 punktach szczepień, które wykonują zarówno szczepienia obowiązkowe jak i zalecane – niefinansowane ze środków znajdujących się w budżecie Ministra Zdrowia.

Przeprowadzono 25 kontroli punktów szczepień, podczas których zwracano szczególną uwagę na:

- wykonawstwo szczepień ochronnych – stan zaszczepienia dzieci i młodzieży
- kwalifikacje w zakresie szczepień ochronnych personelu medycznego pracującego w punktach szczepień
- sposób przekazywania kart uodpornienia między świadczeniodawcami
- sposób prowadzenia rejestrów osób zapisanych i wypisanych z placówek
- prawidłową gospodarkę preparatami szczepionkowymi
- zachowanie warunków łańcucha chłodniczego
- prawidłowe wykonywanie sprawozdań kwartalnych i rocznych
- bieżący stan sanitarno higieniczny.

Wykonawstwo szczepień ochronnych zgodnie z obowiązującym kalendarzem szczepień na 2015 r na terenie powiatu wielickiego w poszczególnych grupach wiekowych w porównaniu do roku 2014 przedstawia tabela poniżej. Dane pochodzą ze sprawozdań rocznych MZ-54 za rok 2015 z realizacji szczepień ochronnych sporządzanych przez punkty szczepień. Z przeprowadzonej analizy wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2015 obserwuje się spadek wykonawstwa szczepień u dzieci i młodzieży.

Najczęściej przyczynami opóźnień lub braków szczepień u dzieci były braki preparatów szczepionkowych (DTaP, MMR oraz okresowe braki preparatów wieloskładnikowych), ponadto niesprawdzona wiedza zdobywana w internecie, duża aktywność ruchów antyszczepionkowych,

które rozpowszechniają nierzetelne informacje o szczepionkach i następstwach ich stosowania (co wywołuje niepokój wśród rodziców), choroby dziecka lub rodzeństwa, przeciwwskazania do szczepień, indywidualny kalendarz szczepień oraz brak przekonania lub przekazywania rzetelnej informacji przez lekarza poz.

Nadal problemem jest podanie ostatniej dawki szczepionki p/ błonicy i tężcowi młodzieży w 19 r.ż. Osoby te często przebywają poza miejscem stałego zameldowania i niechętnie zgłaszają się do punktów szczepień.

ANALIZA PROCENTOWA WYKONANIA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH W POWIECIE WIELICKIM

Rok życia	Rodzaj szczepienia	PSSE Wieliczka 2014	PSSE Wieliczka 2015	Różnice 2014/2015
1 rok życia	WZW B 2+3 _x	92,2	91,3	-0,9
	DTP 3 _x	62,4	61,7	-0,7
	Polio 2 _x	62,4	61,7	-0,7
	HIB niepełne	62,4	61,7	-0,7
2 rok życia	WZW B 2+3 _x	99,7	99,6	-0,1
	DTP 3+4 _x	97,9	98,2	+0,3
	Polio 2+3 _x	97,9	98,2	+0,3
	MMR	72,9	65	-7,9
	HIB	97,8	98,2	+0,3
3 rok życia	DTP 4 _x	93,7	88,2	-5,5
	Polio 3 _x	93,7	88,2	-5,5
	MMR/odra	96,1	94	-2,1
6 rok życia	DT 5 _x	72,3	42,3	-30
	Krztusiec 5 _x	72,3	42,3	-30
	Polio 4 _x	72,2	44,3	-27,9
7 rok życia	DT 5 _x	92,7	86,4	-6,3
	Krztusiec 5 _x	92,7	86,4	-6,3
	Polio 4 _x	92,7	86,8	-5,9
10 rok życia	MMR	99,7	99,4	-0,3
11 rok życia	MMR dziewczęta	100	100	0
14 rok życia	Td	83,9	83,1	-0,8
19 rok życia	Td	77,2	72,7	-4,5

NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPIENNE (NOP)

W roku 2015 na terenie powiatu wielickiego zgłoszono 8 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych u dzieci. Zarejestrowano niepożądane odczyny poszczepienne po zaszczepieniu szczepionkami: BCG -1 dziecko, MMR-2 dzieci, DTP -4 dzieci, Hiberix -1 dziecko- odczyny zakwalifikowano jako łagodne.

Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem w sprawie zgłaszania NOP, placówki służby zdrowia na terenie których rozpoznano odczyn obowiązane są do natychmiastowego zgłoszenia tego faktu do terenowo podległego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

GOSPODARKA PREPARATAMI SZCZEPIONKOWYMI

Wykonywanie kwartalnych sprawozdań ze zużycia szczepionek przez świadczeniodawców odbierających preparaty w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Wieliczce pozwala na ciągły nadzór nad prawidłowym ich wykorzystaniem. Dystrybucja i przechowywanie preparatów szczepionkowych odbywa się na zasadzie zachowania łańcucha chłodniczego. Każdy punkt zaopatrzonej jest w lodówkę do przechowywania szczepionek, prowadzony jest monitoring temperatury w lodówkach. Na każdym etapie transportu preparatów szczepionkowych nadzorowane jest prawidłowe zachowanie łańcucha chłodniczego. W roku 2015 dla potrzeb realizacji zadań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieliczce w zakresie szczepień ochronnych do magazynu i dalszej dystrybucji pobrał 12 984 sztuk szczepionek na kwotę 252 229,27 zł.

SZCZEPIENIA ZALECANE:

Wśród szczepień zalecanych odnotowano wzrost zainteresowania szczepieniami p/pneumokokom, p/tężcowi wystąpił również wzrost liczby osób zaszczepionych przeciwko p/biegunce rotawirusowej oraz p/ Neisseria meningitidis (meningokoki). W stosunku do roku 2014 spadło zainteresowanie szczepieniami p/grypie.

Szczepienia zalecane:

<i>Szczepienia zalecane</i>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Neisseria meningitidis (meningokoki) 0 -19 roku życia	167osób	175 osób
Neisseria meningitidis powyżej 19 roku życia	1	2
p/grypie 0 – 14 roku życia	68	37
p/grypie powyżej 14 roku życia	1006	965
p/biegunce rotawirusowej	289	298
p/ospie wietrznej	150	132
p/kleszczowe zap. mózgu	33	28
p/zakażeniom Streptococcus pneumoniae	553	750
p/zak. wirusem brodawczaka ludzkiego	9	9
p/ tężcowi	563	671

STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieliczce znajduje się **165** placówek służby zdrowia, zaplanowano i wykonano **133** kontrole zgodnie z budżetem zadaniowym.

ZOL -1

Przychodnia Ośrodki Zdrowia -50

Niezabiegowe praktyki lekarskie -24

Zabiegowe praktyki lekarskie -18

Indywidualne praktyki lekarskie -55

Grupowe praktyki lekarzy dentyków -2

Praktyki Pielęgniarek i położnych -5

Rehabilitacje poza oddziałami szpitalnymi -3

Pogotowie ratunkowe -3

Pozostałe placówki (punkty poboru materiału do badań) -4

Kontrole przeprowadzone są głównie w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego. Nadzór sanitarny jest sprawowany w oparciu o obowiązujące przepisy prawne i wytyczne GIS z wykorzystaniem obowiązujących procedur kontrolnych (protokoły i załączniki dla poszczególnych grup obiektów).

W nadzorowanych Podmiotach Leczniczych sukcesywnie podnoszony jest standard w zakresie wyposażenia w sprzęt medyczny, zapewniona jest wystarczająca ilość sprzętu jednorazowego użytku. Narzędzia wielokrotnego użytku poddawane są procesom dezynfekcji oraz sterylizacji w autoklawach ciśnieniowo –parowych.

W gabinetach wyposażonych w sterylizator ciśnieniowo- parowy prowadzone są systematyczne wewnętrzne kontrole procesów sterylizacji przy użyciu sporeli A, stosowane są również wskaźniki chemiczne umieszczane wewnątrz pakietów. Wyposażenie w preparaty dezynfekcyjne i ich zastosowanie nie budzi zastrzeżeń.

Występują braki w opracowaniu procedur, lekarze posiadają instrukcje postępowania np. technika mycia rąk itp.

W 2 Podmiotach Leczniczych stwierdzono uchybienia dot. braku wymaganych procedur, w związku z czym wydane zostały zalecenia pokontrolne i wydano decyzje płatnicze.

W porównaniu z rokiem ubiegłym obserwuje się systematyczną poprawę warunków sanitarno-technicznych w nadzorowanych placówkach na terenie powiatu wielickiego.

W czasie nadzoru nad prawidłowością postępowania z odpadami medycznymi nie stwierdza się nieprawidłowości. Placówki posiadają umowy na transport odpadów do utylizacji podpisane z prywatnymi koncesjonowanymi firmami, oraz prowadzą ewidencję ilości przekazywanych odpadów. Odpady medyczne z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach gromadzone są w workach jednorazowego użytku zróżnicowanych kolorystycznie wg. rozporządzenia . Odpady o ostrych końcach gromadzone są w pojemnikach plastikowych twardo ściennych. Odpady przechowywane są do momentu odbioru przez prywatnego przewoźnika w urządzeniach chłodniczych niedostępnych dla osób postronnych. Stan sanitarno-techniczny kontrolowanych podmiotów leczniczych uważa się za dobry.

HIGIENY ŻYWNOŚCI ŻYWIENIA, PRZEDMIOTÓW UŻYTKU I KOSMETYKÓW

W roku 2015 wg ewidencji zarejestrowano 998 obiekty, z czego skontrolowano 471 obiektów, co stanowi 47,19 % (w roku 2014 –78,54 %). Przeprowadzono 667 (w roku 2014- 813) kontroli sanitarnych w tym 94 kontroli interwencyjnych, wydano 45 decyzji administracyjnych oraz 147 decyzji zatwierdzających. Nałożono 125 mandatów karnych na kwotę 23600 zł. Pobrano do badania łącznie 191 (w roku 2014-204) prób, z czego zakwestionowano 16 (w roku 2014- 7).

Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością i kosmetyków

Grupa produktów	Liczba próbek zbadanych	Liczba próbek zdyskw.	Nieprawidłowości
Substancje migrujące z materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	4	3	Nieprawidłowe oznakowanie- brak informacji odnośnie adresu lub siedziby producenta, przetwórcy lub sprzedawcy odpowiedzialnego za wprowadzanie materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością do obrotu. Przekroczenie limitu sumy pierwszorzędowych amin aromatycznych (PAAs)
Mięso drobiowe	12	5	Stwierdzono obecności Salmonella spp
Grzyby suszone	1	1	Zanieczyszczenie biologiczne (zawartość grzybów pierwotnie zaczerwionych),
Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	19	5	Stwierdzono wzrost drobnoustrojów przypuszczalnych Bacillus cereus
Mięso wołowe	20	1	Stwierdzona obecność Escherichia coli
Łopatka do przewracania	1	1	Przekroczenie limitu sumy amin aromatycznych (PAAs)

Ocena jakości żywienia

W 2015 roku nadzorowano 42 stołówki w przedszkolach, 31 stołówek w szkołach, 1 w domu dziecka i młodzieży, 3 stołówki w żłobkach oraz 5 w DPS. Na podstawie przedłożonych jadłospisów oraz raportów magazynowych wykonano 24 skrócone oceny żywienia. Uzyskane wyniki ze skróconych ocen były prawidłowe.

Działania w ramach systemu RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed)

W 2015 roku otrzymano 9 powiadomień o niebezpiecznej żywności dla zdrowia ludzi oraz 4 powiadomienia informacyjne, przeprowadzono 50 kontroli sanitarnych w wyniku których wycofano ogółem 120 szt. oraz 1,64 kg kwestionowanych produktów (zestawienie tabela poniżej).

Nr RASFF	data powiadomienia	Nazwa kwestionowanego produktu	Powód powiadomienia	Liczba kontroli	Ilość produktów wycofanych
1	23.01.2015 r.	„Ekologiczna pasta Tahini” wyprodukowanej w Niemczech.	Wykrycie bakterii Salmonella spp.	0 (postępowanie wyjaśniające)	0
2	Informacyjne z dnia 11.07.2014 i uzupełniające władz holenderskich z dnia 27.02.2015 r.	„Monster Rehab” producent Coca-Cola HBC Polska Sp. z o.o., Staniątki 613.	Wykrycie arsenu w substancji dodatkowej do żywności – cytrian trisodowy (E331)	1	0
3	04.03.2015 r.	„Szprot wędzony, w oleju roślinnym”, wyprodukowanym na Łotwie dla firmy PETROPAT Sp. z o.o.	Wykrycie przekroczenia maksymalnego dopusz. poziomu sumy benzotajpirenu, benz(a)atracenu, benzo(b)fluorantenu i chryzenu	25	43 szt.
4	Informacyjne 11.07.2014 r. władz belgijskich i uzupełniającego z 27.02.2015 r. władz holenderskich	„Jack & Ginger” dystrybutor –SELGROS, ul. Nowohucka 52, Kraków.	Wykrycie arsenu na poziomie 5,5mg/kg w substancji dodatkowej do żywności – cytrian trisodowy (E331)	4	7 szt.
5	24.03.2015 r.	„Ryż Dziki & Paraboiled KUPIEC Produkt bezglutenowy”, prod. Kupiec Sp. z o.o., ul. Kupiecka 17, 62-513 Krzymów, Paprotnia.	Stwierdzenie obecności substancji alergennej - glutenu	4	
6	03.04.2015 r.	„Oliwa z wycieków z oliwek GOCCIA D’ORO”. Producent włoska firma F. LLI RUATA S.p.A., 120 040 Baldissero d'Alba, dystrybutor Centrum Dystrybucyjne Tesco w Gliwicach, ul. Bojkowska 85, Gliwice.	Przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu sumy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych Benzo(a)pirenu, benz(a)antracenu, benzo(b)fluoranteny i chryzenu	1	4 szt.
7	07.04.2015 r.	„Stek z rekina” wyprodukowane w Portugalii przez podmiot Gelpixe, Alimentos Congelados S.A.	Wykrycie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu rtęci	5	1,64 kg

		Rua Comandante Carvlho Araújo, n° 69-2671-901, Loures			
8	17.04.2015r.	„HELIO Słoneczne Owoce Żurawina” dystrybutor hurtownia Eurocash, ul. Gazowa 12, 32-700 Bochnia.	Stwierdzenie niezadeklarowanej obecności siarczynów	1	1 szt.
9	Alarmowe z PPIS w Bochni	„Galaretki z piersią kurczaka na wywarze” – Contimax S.A. oddział w Bochni, ul. Karosek 37, 32-700 Bochnia	Stwierdzenie obecności <i>Listeria monocytogenes</i>	1	1 szt.
10	10.06.2015 r.	„Daktyle Bio” zużyte do produkcji „Musli owsianego z owocami BIO” firmy BIOHURT.	Stwierdzenie fragmentów metalu w produkcie	1	0
11	Informacyjne oraz uzupełniające	„Argus Panach” dystrybutor LIDL Polska Sklepy Spożywcze Sp. z o.o. sp. k.	Ryzyko rozbicia butelki w momencie otwarcia	1	0
12	4 września 2015 r.	„Kieliszek zdobiony do szampana” - dystrybutor Florentyna Pleszew.	Stwierdzenie wysokiej migracji ołowiu z obszaru obrzeża	2	0
13	10.09.2015 r.	„Koktajl o smaku porzeczki NOVELLO – dieta bardzo niskokaloryczna” producent DM TRANSARR Sp. z o.o., ul. Struga 16, 90-513 Łódź.	Stwierdzenie przekroczenia maksymalnego dopuszczalnego poziomu barwnika E-124 czerwień koszenilowa	2	9 szt.
14	8.12.2015 r.	„Sól morską jodowaną drobnoziarnistą” prod. Prymat Sp. z o.o., ul. Chlebowa 14, 44-337 Jastrzębie Zdrój.	Stwierdzenie przekroczenia NDP jodku potasu	2	55 szt.

Ponadto w 2015 roku skierowano do WSSE w Krakowie jedno powiadomienie alarmowe w sprawie stwierdzenia przekroczonych limitów migracji specyficznej 4,4-diaminodifenylometanu (4,4 MDA) w produkcie pod nazwą „Łopatka do przewracania” nr partii: 130429 – importer Tesco/Polska/ Sp. z o.o. ul. Kapelanka 56, 30-347 Kraków, kraj pochodzenia Chiny. W wyniku podjętych działań 6 sztuk wycofano ze sprzedaży i zabezpieczono na magazynie.

Nadzór nad kosmetykami

Kosmetyki	2014	2015
Liczba wytwórni objętych nadzorem	2	3
Liczba wytwórni skontrolowanych	1	1
Liczba miejsc obrotu objętych nadzorem	8	5
Liczba skontrolowanych miejsc obrotu	8	5
Nieprawidłowości stwierdzone	0	0
Liczba kontroli- wytwornie	2	5
Liczba kontroli- miejsca obrotu	16	2

W ramach nadzoru ocenianych zostało 10 produktów kosmetycznych pod kątem oświadczeń umieszczonych na etykietach. W wyniku oceny nie stwierdzono oświadczeń niezgodnych ze wspólnymi kryteriami.

Wzmoczone działania

W 2015 roku w powiecie wielickim przeprowadzono kontrole wędlin wieprzowych pochodzenia litewskiego ze względu na wystąpienia afrykańskiego pomoru świń na terytorium Litwy. W związku z powyższym zostały przeprowadzone kontrole na placach targowych w Wieliczce oraz w Niepołomicach. W trakcie kontroli nie stwierdzono na ww. placach sprzedaży wędlin i/lub mięsa wieprzowego.

Próbki żywności

W 2015 roku na terenie powiatu wielickiego z planowanych 176 prób wg harmonogramu pobrano do badań laboratoryjnych 191 (176 planowane + 15 interwencyjne) prób żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, z czego: 106 prób przebadano pod względem mikrobiologicznym, 3 próby na zanieczyszczenia biologiczne, 21 prób na metale, 2 próby pestycydy, 2 próby na jod w soli kuchennej, 4 próby na substancje migrujące materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 2 próby na WWA, 27 prób na substancje dodatkowe, 8 prób na znakowanie, 8 prób na azotany, 2 próby na parametry jęlczenia oraz 6 próby na mikotoksyny.

Ponadto pobrano 15 prób nieplanowanych tj.

- 1 próbę grzybów suszonych– wynik kwestionowany
- 6 prób kosmetyków z miejsc obrotu kosmetykami - z czego 3 na substancje dodatkowe, 2 na mikrobiologię- 1 wynik na mikrobiologię był kwestionowany.

- 4 próby świeżego mięsa na odporność na środki przeciw drobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych – z czego 1 wynik był kwestionowany
- 2 próby wyrobów cukierniczych i ciastkarskich w związku z interwencją – wyniki niekwestionowane
- 1 próba wyrobów garmażeryjnych na substancje dodatkowe i znakowanie - wynik niekwestionowany
- 1 próbę materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością – wynik niekwestionowany

Skargi, wnioski, zażalenia na stan sanitarny

Do tut. Inspektoratu wpłynęło 35 wniosków informujących o złym stanie sanitarnym. Spośród nich 25 było anonimowych. We własnym zakresie załatwiono 32, 3 przekazano innym instytucjom zgodnie z właściwością. Niezasadnych lub po terminie (np. data ważności) było 20 interwencji.

Najczęściej skargi dotyczyły niewłaściwej jakości podawanych posiłków, sprzedaż przeterminowanych środków spożywczych, brak podstawowych informacji na opakowaniu, nieprzestrzeganie warunków sanitarno-higienicznych przy sprzedaży.

Współpraca z innymi instytucjami.

W 2015 roku przeprowadzono z przedstawicielami WIORIN (Wojewódzka Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa) jedną kontrolę sanitarną w ramach porozumienia w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego w gospodarstwie rolnym. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i nie pobrano próbek do badań laboratoryjnych.

Kontrola aptek

Na terenie powiatu wielickiego w 2015 roku pod nadzorem znajdowały się 32 apteki dokonujące obrotu suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego. W 2015 roku w aptekach dokonano łącznie 5 kontroli: 4 kontrole kompleksowe oraz 1 w związku z poborem prób. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	2014	2015
Liczba wytwórni objętych nadzorem	3	3
Liczba wytwórni skontrolowanych	1	3
Liczba miejsc obrotu objętych nadzorem	11	11
Liczba skontrolowanych miejsc obrotu	3	5
Liczba nałożonych mandatów	-	1
Kwota wytwórnie/miejsca obrotu	-	500 zł
Liczba kontroli- wytwórnie	1	3
Liczba kontroli- miejsca obrotu	4	7

Wnioski i postulaty

W 2015 roku liczba nadzorowanych obiektów w porównaniu z 2014 rokiem zmniejszyła się. Wśród kontrolowanych obiektów, 8 okazało się niezgodnych z wymaganiami. Podobnie jak w roku ubiegłym, nie wystąpiło zbiorowe zatrucie pokarmowe. W porównaniu do roku 2014 zmniejszyła się liczba przeprowadzonych kontroli sanitarnych. Powodem zaistniałej sytuacji były: ograniczenia kadrowe wynikające z częstej i długiej absencji chorobowej 3 pracowników w szczególności kierownika (od marca 2015 r. do chwili obecnej).

Zatrudnionych osób w Sekcji Higieny Żywności i Przedmiotów Użytku w ciągu całego 2015 roku było 7 osób w tym 4 osoby z wykształceniem wyższym i 3 osoby z wykształceniem średnim. Kierownik od marca był na zwolnieniu lekarskim a obecnie na świadczeniu rehabilitacyjnym, 2 pracowników przebywało na dłuższym zwolnieniu (ok. 3 m-ce) z powodu przewlekłej choroby, 1 pracownik za porozumieniem stron zmienił pracę. Przyjęto 2 pracowników, których należało przeszkolić i wprowadzić w zagadnienia merytoryczne. To wszystko wpłynęło na ilość wykonanych działań, natomiast nie miało wpływu na jakość ich wykonania.

HIGIENA KOMUNALNA W OBIEKTACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2015 roku na stanowiskach pracy ds. Nadzoru Higieny Komunalnej w PSSE w Wieliczce zatrudnionych jest 2 pracowników z wyższym wykształceniem.

Stan sanitarno- higieniczny poszczególnych grup obiektów nadzorowanych przedstawiał się następująco:

NIECZYSTOŚCI PŁYNNE

Nieczystości płynne są usuwane do kanalizacji publicznej, przydomowych oczyszczalni ścieków lub do zbiorników bezodpływowych (szamba), z których ścieki są odpompowywane i wywożone przez podmioty prowadzące działalność w tym zakresie zgodnie z umowami zawartymi na świadczenie tego rodzaju usług z właścicielami i zarządcami nieruchomości.

Na terenie powiatu wielickiego podejmowane były dalsze działania w zakresie rozbudowy istniejącej sieci kanalizacyjnej. Prowadzone były także prace polegające na modernizacji odcinków dotychczas istniejącej kanalizacji.

ODPADY KOMUNALNE

Odpady komunalne powstałe w indywidualnych gospodarstwach domowych, jak również wytworzone przez podmioty, które prowadzą na obszarze powiatu działalność produkcyjną, usługową i handlową, zakłady opieki zdrowotnej, placówki oświatowo – wychowawcze, a także pochodzące z terenów publicznych są gromadzone w kontenerach, pojemnikach i w workach służących do ich segregacji. Odbiór i wywóz tego rodzaju odpadów jest wykonywany przez podmioty prowadzące działalność w tym zakresie. Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych jest zgodna z zapisami zawartymi w aktach prawa miejscowego uchwalonych i obowiązujących w poszczególnych gminach. W analizowanym okresie opiniowano 3 uchwały Rady Gminy w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie oraz 2 uchwały dotyczące częstotliwości usuwania odpadów komunalnych. W trakcie kontroli przeprowadzanych w obiektach objętych nadzorem sanitarnym zwracano uwagę na sposób gromadzenia i usuwania odpadów.

BASENY KĄPIELOWE

W ewidencji PSSE w Wieliczce w 2015 roku nadzorem sanitarnym objęte były dwa baseny kąpielowe – kryte, które znajdują się w Niepołomicach i w Wieliczce. Skontrolowane zostały obydwie objekty; przeprowadzono ogółem 5 kontroli sanitarnych. Podczas przeprowadzonych kontroli Basenu Kąpielowego w Wieliczce stwierdzono uchybienia sanitarno – higieniczne i techniczne, w związku z czym wszczęto postępowania administracyjne.

Woda z niecek basenowych była pobierana do badań laboratoryjnych co kwartał – zgodnie z ustalonym harmonogramem. W roku 2015 pobrano ogółem 22 próby wody do analiz pod względem bakteriologicznym i fizyko – chemicznym.

MIEJSCE ZWYCZAJOWO WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI

W roku sprawozdawczym nadzorem sanitarnym objęte było jedno miejsce zwyczajowo wykorzystywane do kąpieli znajdujące się w miejscowości Zabierzów Bocheński - na obszarze uprzednio istniejącej zwirowni. Przeprowadzona została jedna kontrola sanitarna, w czasie której nie stwierdzono uchybień sanitarno – higienicznych.

Na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych analiz prób wody pobranej ze zbiorników wykorzystywanych do kąpieli stwierdzono, że jakość wody odpowiadała wymaganiom.

USTĘPY PUBLICZNE

W ewidencji obiektów znajduje się obecnie 9 stałych ustępów publicznych, z których 7 zlokalizowanych jest w obszarach miejskich (2 - Niepołomice, 5 - Wieliczka), natomiast 2 obiekty znajdują się na wsiach (Gdów, Podstolice). Wszystkie obiekty podłączone są do sieci wodno – kanalizacyjnej. W 2015 roku zostało skontrolowanych pięć toalet publicznych. W czasie przeprowadzonych kontroli zwracano uwagę na stan techniczny pomieszczeń i urządzeń będących na wyposażeniu toalet, ich bieżący stan sanitarny oraz zaopatrzenie w środki czystościowe, higieniczne i dezynfekcyjne. Odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach zamykanych, wyłożonych workami plastikowymi, które następnie są składowane w kontenerach i odbierane przez podmioty prowadzące działalność w tym zakresie. Mycie i dezynfekcja pomieszczeń i urządzeń dokonywana była przy zastosowaniu preparatów mających szerokie spectrum działania.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

W roku sprawozdawczym nadzorem sanitarnym objętych było ogółem 10 placówek, w tym:

- 2 Domy Pomocy Społecznej
- 5 innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (Środowiskowe Domy Samopomocy, Warsztaty Terapii Zajęciowej)
- 3 placówki zapewniające całodobową opiekę.

Skontrolowano 9 obiektów; przeprowadzono ogółem 10 kontroli sanitarnych. Kontrola sprawdzająca przeprowadzona w Domu Pomocy Społecznej „CARITAS” Archidiecezji Krakowskiej zlokalizowanym w Biskupicach wykazała wykonanie zarządzeń zawartych w decyzji administracyjnej z 2014 roku.

HOTELE

Na obszarze powiatu wielickiego znajdują się ogółem 22 hotele, z których 13 prowadzi działalność w terenie miejskim, natomiast 9 zlokalizowanych jest na wsiach. W roku sprawozdawczym skontrolowano 7 hoteli, w których przeprowadzono ogółem 10 kontroli sanitarnych. W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono w dwóch hotelach uchybienia techniczne, w związku z czym zostały wszczęte postępowania zakończone wydaniem decyzji administracyjnych. Kontrola sprawdzająca wykazała, iż zarządzenia decyzji nie zostały wykonane, w związku z czym wydano upomnienie.

W ubiegłym roku oddano do użytkowania nowe pomieszczenia w Hotelu „KORAL” w Przebieczanach.

Hotele w ramach możliwości na bieżąco podejmują działania zmierzające do poprawy stanu sanitarnego jak również do podniesienia standardów w zakresie świadczonych usług.

W powiecie wielickim obecnie działalność prowadzi 17 hoteli, które uzyskały kategoryzacje.

MOTELE I PENSJONATY

W ewidencji PSSE w Wieliczce znajduje się 5 moteli i 1 pensjonat, z których 4 prowadzi działalność na terenie Wieliczki, natomiast 2 zlokalizowane są na wsi. W okresie sprawozdawczym skontrolowane zostały 4 motele. W jednym obiekcie kontrola wykazała uchybienia higieniczno – sanitarne, w związku z czym wydano zalecenia pokontrolne.

POKOJE GOŚCINNE, HOSTELE

Na obszarze powiatu wielickiego w roku sprawozdawczym działalność gospodarcza w zakresie wynajmowania pokoi gościnnych prowadzona była w sumie w 13 obiektach, z których 9 zlokalizowanych było się w mieście (Wieliczka – 7, Niepołomice – 2), natomiast 4 prowadzą działalność na terenie wiejskim (Grodkowice, Marszowice, Suchoraba, Wola Batorska). W 2015 roku skontrolowane zostały 4 obiekty. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno – higienicznego.

KEMPINGI

W ewidencji PSSE w Wieliczce znajdują się obecnie dwa obiekty prowadzące działalność w zakresie wynajmu domków campingowych. Skontrolowano jeden obiekt, nie stwierdzono nieprawidłowości. W 2015 roku objęto nadzorem sanitarnym nowo wybudowane domki campingowe zlokalizowane w miejscowości Zabierzów Bocheński.

ZAKŁADY FRYZJERSKIE, KOSMETYCZNE I ODNOWY BIOLOGICZNEJ

Na obszarze działania Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wieliczce na koniec roku sprawozdawczego znajdowało się ogółem 151 obiektów, w których w ramach prowadzonej działalności świadczone były usługi w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki, tatuażu i odnowy biologicznej.

Powyższa liczba obejmuje następujące grupy obiektów:

- 83 zakłady fryzjerskie
- 29 zakładów kosmetycznych
- 11 zakładów odnowy biologicznej
- 28 zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki i odnowy biologicznej.

Nadzorem sanitarnym w roku ubiegłym objęto w sumie 104 zakładach, w których przeprowadzone zostały 114 kontrole, z czego:

- zakłady fryzjerskie – skontrolowano 45 obiektów; przeprowadzono 49 kontroli sanitarnych.
- zakłady kosmetyczne – skontrolowano 23 obiekty; przeprowadzono 26 kontroli sanitarnych.
- zakłady odnowy biologicznej skontrolowano 8 obiektów; przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych.

- zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki i odnowy biologicznej – skontrolowano 28 obiektów; przeprowadzono 28 kontroli sanitarnych.

W czasie przeprowadzanych kontroli sprawdzany był stan sanitarno – higieniczny pomieszczeń, urządzeń i sprzętu będącego na wyposażeniu obiektów, ilość i czystość stosowanej bielizny oraz na sposób jej przechowywania w zakładzie. Ponadto podczas kontroli zwracano uwagę na czystość narzędzi i przyborów fryzjerskich i kosmetycznych, a także na sposób dezynfekcji urządzeń i narzędzi stosowanych w czasie świadczenia usług.

W zakładach, które w ramach prowadzonej działalności świadczą usługi w zakresie wykonywania zabiegów mogących naruszyć ciągłość tkanki skórnej (dotyczy 18 podmiotów) prowadzona jest sterylizacja sprzętu wykorzystywanego w tego rodzaju zabiegach. Jest ona dokonywana w 6, bądź też zlecana przez właścicieli obiektów podmiotom zewnętrznym w 12 obiektach. Kontrolą objęto również sposób oznakowania i przetrzymywania wysterylizowanych narzędzi. Ponadto egzekwowany był zakaz suszenia w zakładach brudnych ręczników oraz obowiązek jednorazowego wykorzystywania papierków stosowanych w czasie wykonywania trwałej ondulacji.

Podczas przeprowadzonych kontroli w 5 obiektach stwierdzono uchybienia techniczne, higieniczno – sanitarne, w związku z czym zostało wszczęte postępowanie administracyjne.

STACJE I PRYZSTANKI KOLEJOWE

W powiecie wielickim zlokalizowane są dwie stacje kolejowe (Kłaj, Wieliczka, ul. Dembowskiego) oraz sześć przystanków kolejowych (Kokotów, Podłęże, Staniątka, Szarów, Węgrzce Wielkie, Wieliczka, ul. Mickiewicza). W 2015 roku w żadnym obiekcie tego rodzaju nie działały kasy biletowe, ani też poczekalnie dla podróżnych.

W ubiegłym roku nadzorem sanitarnym objęto jeden obiekt – Stację Kolejową zlokalizowaną w Wieliczce przy ulicy Dembowskiego. Przeprowadzona została jedna kontrola sanitarna, w czasie której nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno – higienicznego. Stwierdzono, że w budynku znajdującym się na terenie stacji kolejowej prowadzone były prace remontowo - budowlane. Według uzyskanych informacji od przedstawiciela PKP S.A. – Oddział Gospodarowania Nieruchomościami w Krakowie, inwestor przewiduje zakończenie remontu budynku na koniec pierwszego kwartału 2016 roku.

PĘTLE AUTOBUSOWE

W 2015 roku nadzorem sanitarnym objęte zostały dwie pętle autobusowe, które są usytuowane w Niepołomicach i w Wieliczce. Są to przystanki końcowe dla autobusów komunikacji miejskiej. Skontrolowano obydwa obiekty; przeprowadzono dwie kontrole sanitarne – bez zastrzeżeń. Na przystankach znajdują się wiaty oraz ławki dla pasażerów. Teren każdej z pętli jest codziennie sprzątnięty przez wyspecjalizowane służby podlegające zarządcom obiektów.

TRASA TURYSTYCZNA

W powiecie wielickim znajduje się podziemna Trasa turystyczna w Kopalni Soli „WIELICZKA”. W 2015 roku przeprowadzona została jedna kontrola sanitarna, podczas

której nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno – higienicznego. Część trasy jest dostosowana dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Korytarze, komory oraz pomieszczenia zaplecza sanitarnego są sprzątane na bieżąco przez pracowników Kopalni Soli „Wieliczka” – Trasa Turystyczna sp. z o.o.

CMENTARZE

Na terenie powiatu wielickiego zlokalizowanych jest w sumie 27 cmentarzy, z których jeden (Cmentarz Komunalny w Wieliczce) jest administrowany przez Zarząd Cmentarza Komunalnego. Pozostałe cmentarze są zarządzane przez parafie, w obrębie których są usytuowane.

W ubiegłym roku skontrolowano w sumie 9 cmentarzy, podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno – higienicznych. Za utrzymywanie obszarów cmentarzy w bieżącym porządku odpowiadają podmioty, które świadczą usługi w tym zakresie. Odpady komunalne są gromadzone w koszach i kontenerach, skąd są wywożone na składowiska odpadów. W trakcie prowadzenia działań interwencyjnych pozostaje cmentarz w Woli Batorskiej, na który została złożona skarga.

ZAKŁADY POGRZEBOWE

W ewidencji tutejszego Inspektora Sanitarnego znajduje się 10 zakładów, w których w ramach prowadzonej działalności jest świadczenie usług pogrzebowych. W 2015 roku przeprowadzono 3 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno – higienicznego. W obiektach objętych w 2015 roku kontrolą nie ma pomieszczeń wykorzystywanych do dokonywania oględzin zwłok, wykonywania ceremonii pogrzebowych, ani też chłodni.

Ponadto skontrolowano również 8 samochodów wykorzystywanych do transportu zwłok i szczątków ludzkich. W trakcie przeprowadzanych kontroli pojazdów zwracana była szczególna uwaga na ich stan sanitarno – techniczny, przestrzeganie obowiązku mycia i dezynfekcji części ładownych samochodów wykorzystywanych do prowadzenia działalności, stosowane preparaty oraz częstotliwość dezynfekcji, a także wyposażenie w środki ochrony osobistej. Sprawdzone także oznakowanie pojazdów ściśle określające ich przeznaczenie. Samochody objęte kontrolą spełniały wymogi w zakresie przewozu zwłok i szczątków ludzkich.

PLACE TARGOWE

W 2015 roku na terenie powiatu wielickiego nadzorem sanitarnym objęte były trzy place targowe, które są zlokalizowane w Gdowie, w Niepołomicach oraz w Wieliczce. Skontrolowane zostały wszystkie place; przeprowadzono ogółem 3 kontrole sanitarne. W czasie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno – higienicznego. Budynki i urządzenia stanowiące integralną część placów targowych były utrzymane w dobrym stanie technicznym. Teren każdego targowiska jest sprzątnięty bezpośrednio po zakończeniu dnia targowego.

PRALNIE PUBLICZNE

W ewidencji PSSE w Wieliczce w 2015 roku znajdowało się ogółem 8 obiektów, które w ramach prowadzonej działalności świadczyły usługi pralnicze. Skontrolowanych zostało 6 pralni; przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych – bez zastrzeżeń. Skontrolowano również 1 samochód przeznaczony do przewozu pranych rzeczy.

W okresie sprawozdawczym działalność rozpoczęły dwie nowopowstałe pralnie publiczne zlokalizowane w miejscowościach Węgrzce Wielkie i Zakrzów.

PIASKOWNICE PUBLICZNE

W 2015 roku nadzorem sanitarnym na obszarze powiatu wielickiego objętych było 29 piaskownic publicznych. Zlokalizowane są one na obszarach administrowanych przez Zarząd Budynków Komunalnych w Wieliczce (9 piaskownic), Spółdzielnię Mieszkaniową w Wieliczce (8 piaskownic) oraz przez Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach (12 piaskownic). Utrzymywanie piaskownic we właściwym stanie sanitarno – higienicznym i technicznym spoczywa na osobach wyznaczonych przez administratorów tych obiektów. W okresie sprawozdawczym przeprowadzone zostały 3 kontrole podmiotów nadzorujących piaskownice, podczas których sprawdzono wszystkie obiekty tego typu. W trakcie przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na czystość piasku, stan techniczny obudowy piaskownic, sposób zabezpieczenia piaskownic przed dostępem zwierząt oraz na stan porządkowy w bezpośrednim sąsiedztwie piaskownic. W przypadkach stwierdzenia podczas kontroli niewielkich nieprawidłowości porządkowych administrator piaskownic podejmował natychmiastowe działania zmierzające do usunięcia tych uchybień. Piasek we wszystkich piaskownicach był wymieniany kilkakrotnie - na wiosnę oraz przynajmniej jeden raz podczas okresu wzmożonej zabawy dzieci.

OBIEKTY SPORTOWE

W powiecie wielickim w roku sprawozdawczym w ewidencji PSSE w Wieliczce znajdowało się 14 obiektów, w których stworzone są warunki do czynnego spędzania czasu poprzez uprawianie sportu. Są to boiska do gier zespołowych, korty do gry w badmingtona i squasha, kręgielnia oraz siłownia. W 2015 roku skontrolowano 2 obiekty; przeprowadzone zostały 2 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości.

EKSHUMACJE ZWŁOK I SZCZĄTKÓW LUDZKICH

W 2015 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieliczce wydał ogółem 16 decyzji administracyjnych zezwalających na ekshumacje zwłok i szczątków ludzkich. Ponadto w roku sprawozdawczym pracownicy tutejszego Inspektoratu Sanitarnego uczestniczyli na cmentarzach w przeprowadzaniu 13 ekshumacji. W roku ubiegłym PPIS w Wieliczce wydał również 11 opinii sanitarnych dotyczących sprowadzenia do Rzeczypospolitej Polski z zagranicy zwłok, bądź też urn z prochami powstałymi z spopielenia zwłok.

WODOCIĄGI PUBLICZNE

W roku sprawozdawczym na terenie obszarze powiatu wielickiego nadzorem sanitarnym objętych było 9 wodociągów publicznych. Skontrolowano wszystkie wodociągi. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń i urządzeń wodociągowych.

Ogółem pobrano 147 (z czego 20 interwencyjnych) prób wody pod względem bakteriologicznym i fizyko-chemicznym. Na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych analiz prób wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieliczce stwierdził, że jakość wody w nadzorowanych wodociągach odpowiada wymaganiom pod względem mikrobiologicznym i fizyko – chemicznym, w związku z czym wodociągi zostały ocenione jako dobre.

WODOCIĄG PUBLICZNY BISKUPICE

Gmina Biskupice nie posiada własnych zasobów wody w związku z czym zakupuje wodę do spożycia dla ludzi z wodociągów gmin ościennych. Zaopatrując ok. 8500 ludności.

- Zakład Gospodarki Komunalnej w Wieliczce Sp. z o. o.,

W roku 2015 zakupiono 162567 000 m³ zaopatrując następujące miejscowości:

Tomaszkowice - 785 os., Przebieczany - 1085 os. , Biskupice - 975 os, Bodzanów - 1189 os., Trąbki - 210 os., Zabłocie - 255 os., Sułów - 512 os., Szczyglów - 730 os.,

- Zakład Gospodarki Komunalnej w Gdowie - Stacja Uzdatnia Wody zlokalizowana w Cichawie.

W roku 2015 zakupiono 17327 m³ zaopatrując następujące miejscowości:

Jawczyce - 425 os. oraz część Trąbek - 275 os. i część Zabłocia 15 os.,

- Zakład Gospodarki Komunalnej w Gdowie - Stacja Uzdatnia Wody zlokalizowana w Gdowie.

W roku 2015 zakupiono 35179 m³ zaopatrując następujące miejscowości:

Trąbki - 665 os., Łazany - 815 os., Sławkowice - 620 os.,

W roku 2015 w ramach monitoringu jakości wody przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Wieliczce pobrano do analizy bakteriologicznej i fizykochemicznej 9 próbek wody, tj.:

- 6 próbek wody w ramach monitoringu kontrolnego,
- 2 próbki wody w ramach monitoringu przeglądownego,
- 1 próbka wody w ramach interwencji

Opierając się na sprawozdaniach z wyników badań wody przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieliczce w ramach monitoringu jakości wody oraz na podstawie sprawozdań z wyników nadania wody przeprowadzonych przez Gminę Biskupice w ramach kontroli wewnętrznej, **wodociąg publiczny Biskupice oceniono jako dobry.**

WODOCIĄG PUBLICZNY GDÓW

Zakład Uzdatnia Wody zlokalizowany jest w miejscowości Gdów gdzie produkuje się 1420 m³/d wody zaopatrując ok. 9695 ludności. Woda jest dezynfekowana podchlorynem sodu i dostarczana do miejscowości: Gdów, Bilczyce, Zagórzany, Kunice, Nieznanowice, Winiary Liplas, Podolany, Hucisko, Zręczyce, Stryszowa, Niżowa, Falkowice, Zalesiany.

W roku 2015 w ramach monitoringu jakości wody przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Wieliczce pobrano do analizy bakteriologicznej i fizykochemicznej 10 próbek wody, tj.:

- 8 próbek wody w ramach monitoringu kontrolnego,
- 1 próbki wody w ramach monitoringu przeglądowego,
- 1 próbek wody w ramach kontroli sprawdzającej/interwencyjnej,

Na podstawie sprawozdań z wyników badania wody, stwierdzono:

- dwukrotnie podwyższony poziom mętność,

Zgodnie z zaleceniami opracowanymi na podstawie Wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącymi jakości wody do picia ww. przekroczenie fizykochemiczne nie stanowi zagrożenia dla życia i zdrowia człowieka. Zakład Gospodarki Komunalnej w Gdowie Sp. z o. o. poinformował , że przyczyną przekroczenia mętności była instalacja wewnętrzna w budynku. Jednakże w trybie natychmiastowym przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne podjęło działania naprawcze poprzez przeczyszczenie sieci wodociągowej oraz powiadomiło właściciela budynku o kwestionowanej próbce wody.

Powtórne (sprawdzające) badania wody nie wykazały przekroczeń. Z uwagi na kwestionowane próby wody przeprowadzono postępowanie administracyjne.

Opierając się na sprawozdaniach z wyników badań wody przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieliczce w ramach monitoringu jakości wody oraz na podstawie sprawozdań z wyników nadania wody przeprowadzonych przez Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w ramach kontroli wewnętrznej, **wodociąg publiczny Gdów oceniono jako dobry.**

WODOCIĄG PUBLICZNY CICHAWA

Zakład Uzdatniania Wody jest zlokalizowany w miejscowości Cichawa, zaopatruje ok. 7468 mieszkańców Gminy Gdów przy produkcji 1310 m³/d.

Woda jest dezynfekowana podchlorynem sodu oraz napowietrzana w celu strącenia żelaza i manganu. Woda jest dostarczana do miejscowości: Cichawa, Książnice, Krakuszowice, Szczytniki, Świątniki Dolne, Czyżów, Wieniec, Niegowić, Niewiarów, Pierzchów, Marszowice, Wiatowice, Klęczana, Jaroszkówka.

W roku 2015 w ramach monitoringu jakości wody przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Wieliczce pobrano do analizy bakteriologicznej i fizykochemicznej 9 próbek wody, tj.:

- 7 próbek wody w ramach monitoringu kontrolnego,
- 2 próbki wody w ramach monitoringu przeglądowego,

Opierając się na sprawozdaniach z wyników badań wody przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieliczce w ramach monitoringu

jakości wody oraz na podstawie sprawozdań z wyników nadania wody przeprowadzonych przez Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w ramach kontroli wewnętrznej, **wodociąg publiczny Cichawa oceniono jako dobry.**

Zakład Gospodarki Komunalnej w Gdowie Sp. z o. o., który jest jednostką odpowiedzialną za jakość wody z wodociągów publicznych Gdów i Cichawa oprócz zaopatrywania w wodę do spożycia mieszkańców gminy Gdów sprzedaje wodę do:

- Urzędu Gminy w Biskupicach - woda z ZUW Cichawa i ZUW Gdów
- Urzędu Gminy w Dobczycach - woda z ZUW Gdów
- Urzędu Gminy w Kłaju - woda z ZUW Cichawa

WODOCIĄG PUBLICZNY NIEPOŁOMICE

Zakład Uzdatnia Wody zlokalizowany jest w miejscowości Wola Batorska gdzie produkuje się 4083 m³/d wody zaopatrując ok. 17741 ludności. Woda jest dezynfekowana podchlorynem sodu oraz uzdatniana poprzez złoża na filtrach w kierunku jonu amonowego. Woda jest dostarczana do miejscowości: Niepołomice, Wola Zabierzowska, Wola Batorska, Zabierzów Bocheński, Chobot.

W roku 2015 w ramach monitoringu jakości wody przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Wieliczce pobrano do analizy bakteriologicznej i fizykochemicznej 20 próbek wody, tj.:

- 13 próbek wody w ramach monitoringu kontrolnego,
- 2 próbki wody w ramach monitoringu przeglądownego,
- 5 próbek wody w ramach kontroli sprawdzającej/interwencyjnej,

Na podstawie sprawozdań z wyników badania wody, stwierdzono:

- dwukrotnie podwyższony poziom mętność,
- dwukrotnie ponadnormatywną obecność amonowego jonu,
- dwukrotnie smak nie akceptowalny,
- jeden raz ponadnormatywną obecność glinu,
- jeden raz niski poziom twardości,
- jeden raz obecność bakterii gr. coli,

Zgodnie z zaleceniami opracowanymi na podstawie Wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącymi jakości wody do picia ww. przekroczenia fizykochemiczne nie stanowią zagrożenia dla życia i zdrowia człowieka. Natomiast, przekroczenie mikrobiologiczne było "chwilowe" i w trybie natychmiastowym zostało usunięte przez Wodociągi Niepołomice Sp. z o. o. . Perzyną była instalacja wewnętrzna w budynku.

W trybie natychmiastowym PPIS w Wieliczce powiadomił przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne o wystąpieniu przekroczeń co przyczyniło się do szybkiego i sprawnego podjęcia działań naprawczych. Powtórne (sprawdzające) badania wody nie wykazały przekroczeń. Z uwagi na kwestionowane próby wody przeprowadzono 6 postępowań administracyjnych z czego wydano 5 decyzji rachunkowych i 1 decyzje merytoryczną.

Opierając się na sprawozdaniach z wyników badań wody przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieliczce w ramach monitoringu jakości wody oraz na podstawie sprawozdań z wyników nadania wody przeprowadzonych przez Wodociągi Niepołomice Sp. z o. o. w ramach kontroli wewnętrznej, **wodociąg publiczny Niepołomice oceniono jako dobry.**

WODOCIĄG PUBLICZNY PODŁĘŻE

Zakład Uzdatnia Wody zlokalizowany jest w miejscowości Podłęże gdzie produkuje się 1411 m³/d wody zaopatrując ok. 3711 ludności. Woda jest dezynfekowana podchlorynem sodu oraz uzdatniana poprzez złoża na filtrach w kierunku manganu i żelaza. Ponadto, stosowany jest środek Clarofos 150 który ma na celu poprawiać własności organoleptyczne wody oraz ochronę antykorozyjną sieci poprzez stabilizację twardości wody.

Woda jest dostarczana do miejscowości Podłęże, Ochmanów, Zakrzów, Zakrzowiec, Zagorze, Suchoraba, Staniątka, Słomiróg.

W roku 2015 w ramach monitoringu jakości wody przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Wieliczce pobrano do analizy bakteriologicznej i fizykochemicznej 10 próbek wody, tj.:

- 7 próbek wody w ramach monitoringu kontrolnego,
- 1 próbka wody w ramach monitoringu przeglądowego,
- 2 próbki wody w ramach kontroli sprawdzającej/interwencyjnej,

Nie stwierdzono kwestionowanych prób wody w monitoringu kontrolnym i przeglądowym jedynie jedna próbka wody w ramach kontroli interwencyjnej. W miejscowości Zakrzów konsument zgłosił, iż woda dostarczana do budynku jest mętna. Badanie wody wykazało niewielkie podwyższenie poziomu mętności co nie wpływało na stan zdrowia i życia konsumenta jedynie na jego walory wizualne i smakowe. Wodociągi Niepołomice Sp. z o. o. przeprowadziło działania naprawcze tj. płukanie sieci wodociągowej, co sprawiło, że powtórne badanie wody nie wykazało przekroczeń.

Opierając się na sprawozdaniach z wyników badań wody przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieliczce w ramach monitoringu jakości wody oraz na podstawie sprawozdań z wyników nadania wody przeprowadzonych przez Wodociągi Niepołomice Sp. z o. o. w ramach kontroli wewnętrznej, **wodociąg publiczny Podłęże oceniono jako dobry.**

WODOCIĄG PUBLICZNY SZARÓW

Zakład Uzdatnia Wody zlokalizowany jest w miejscowości Szarów gdzie produkuje się 1210 m³/d wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zaopatrując ok. 5206 ludności. Woda jest dezynfekowana podchlorynem sodu oraz uzdatniana poprzez napowietrzanie w aeratorze następnie dostarczana do miejscowości: Brzezcie, Dąbrowa, Grodkowice, Gruszki, Kłaj, Łęzkowice, Łysokanie, Szarów, Targowisko.

W roku 2015 w ramach monitoringu jakości wody przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Wieliczce pobrano do analizy bakteriologicznej i fizykochemicznej 11 próbek wody, tj.:

- 7 próbek wody w ramach monitoringu kontrolnego,
- 2 próbki wody w ramach monitoringu przeglądowego,
- 2 próbki wody w ramach kontroli sprawdzającej/interwencyjnej,

Na podstawie sprawozdań z wyników badania wody, stwierdzono:

- jeden raz ponadnormatywną zawartość manganu, żelaza oraz podwyższony poziom mętności,

Zgodnie z zaleceniami opracowanymi na podstawie Wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącymi jakości wody do picia ww. przekroczenie fizykochemiczne było nie wielkie i utrzymywało się przez krótki okres czasu. W związku z czym nie stanowiło zagrożenia dla życia i zdrowia człowieka. Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o. poinformowało , że przyczyną przekroczenia parametrów fizykochemicznych były podjęte działania usprawniające działanie ZUW w Szarowie. Powtórne (sprawdzające) badania wody nie wykazały przekroczeń. Z uwagi na kwestionowane próby wody przeprowadzono postępowanie administracyjne.

Opierając się na sprawozdaniach z wyników badań wody przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieliczce w ramach monitoringu jakości wody oraz na podstawie sprawozdań z wyników nadania wody przeprowadzonych przez Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o. w ramach kontroli wewnętrznej, **wodociąg publiczny Szarów oceniono jako dobry.**

WODOCIĄG PUBLICZNY SZARÓW-DĄBROWA

Zakład Uzdatniania Wody zlokalizowany jest w miejscowości Szarów gdzie produkuje się 846 m³/d wody zaopatrując ok. 5138 ludności. Woda jest dezynfekowana, uzdatniana podchlorynem sodu (nowa technologia) i jest dostarczana do miejscowości Kłaj oraz części Targowiska.

W roku 2015 w ramach monitoringu jakości wody przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Wieliczce pobrano do analizy bakteriologicznej i fizykochemicznej 6 próbek wody, tj.:

- 4 próbek wody w ramach monitoringu kontrolnego,
- 1 próbki wody w ramach monitoringu przeglądownego,
- 1 próbek wody w ramach kontroli sprawdzającej/interwencyjnej,

Na podstawie sprawozdań z wyników badania wody, stwierdzono:

- jeden raz ponadnormatywną zawartość amonowego jonu,

Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o. poinformowało , że przyczyną przekroczenia amonowego jonu było przetarcie wężyka teflonowego podającego podchloryn sodu do wody surowej która jest poddawana filtracji. Awaria spowodowała zmniejszenie ilości przesyłanego podchlorynu sodu który pełni rolę utleniacza w procesie uzdatniania wody i jest niezbędny do reaktywacji zastosowanego złoża DMI. Niska ilość podchlorynu sodu spowodowała niewystarczające uzdatnianie wody w zakresie zawartości jonu amonowego.

Zgodnie z zaleceniami opracowanymi na podstawie Wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącymi jakości wody do picia ww. przekroczenie fizykochemiczne było nie wielkie i utrzymywało się przez krótki okres czasu. W związku z czym nie stanowiło zagrożenia dla życia i zdrowia człowieka. Powtórne (sprawdzające) badanie wody nie wykazało przekroczeń. Z uwagi na kwestionowaną próbę wody przeprowadzono postępowanie administracyjne. Wydano 1 decyzje administracyjną tj. decyzje rachunkową.

Opierając się na sprawozdaniach z wyników badań wody przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieliczce w ramach monitoringu jakości wody oraz na podstawie sprawozdań z wyników nadania wody przeprowadzonych przez Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o. w ramach kontroli wewnętrznej, **wodociąg publiczny Szarów - Dąbrowa oceniono jako dobry.**

WODOCIĄG PUBLICZNY WIELICZKA

Zakład Uzdatniania Wody zlokalizowany w Bieżanowie produkuje 4000 m³/d wody zaopatrując ok. 41323 ludności. Woda jest dezynfekowana podchlorynem sodu oraz uzdatniana poprzez złoża na filtrach w kierunku manganu i żelaza.

Należy nadmienić, że część mieszkańców miasta Wieliczka oraz gminy Wieliczka jest zaopatrywana w wodę do spożycia z Wodociągów Kraków (ujęcie wody powierzchniowej) zakupiono 1714500 m³ wody do spożycia.

W roku 2015 w ramach monitoringu jakości wody przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Wieliczce pobrano do analizy bakteriologicznej i fizykochemicznej 17 próbek wody, tj.:

- 13 próbek wody w ramach monitoringu kontrolnego,
- 2 próbki wody w ramach monitoringu przeglądowego,
- 2 próbek wody w ramach kontroli sprawdzającej/interwencyjnej,

Na podstawie sprawozdań z wyników badania wody, stwierdzono:

- jeden raz podwyższony poziom mętności,
- jeden raz zapach nie akceptowalny przez konsumenta,

Zgodnie z zaleceniami opracowanymi na podstawie Wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącymi jakości wody do picia ww. przekroczenia fizykochemiczne nie stanowią zagrożenia dla życia i zdrowia człowieka. Przyczyną była instalacja wewnętrzna w budynku. W trybie natychmiastowym PPIS w Wieliczce powiadomił przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne o wystąpieniu przekroczeń co przyczyniło się do szybkiego i sprawnego podjęcia działań naprawczych. Powtórne (sprawdzające) badania wody nie wykazały przekroczeń. Z uwagi na kwestionowane próby wody przeprowadzono postępowanie administracyjne. Opierając się na sprawozdaniach z wyników badań wody przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieliczce w ramach monitoringu jakości wody oraz na podstawie sprawozdań z wyników nadania wody przeprowadzonych przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Wieliczce Sp. z o. o. w ramach kontroli wewnętrznej, **wodociąg publiczny Wieliczka oceniono jako dobry.**

WODOCIĄG PUBLICZNY WĘGRZCE WIELKIE

Zakład Uzdatniania Wody zlokalizowany w miejscowości Węgrzce Wielkie zaopatruje 6205 mieszkańców w miejscowościach : Brzegi, Grabie, Mała Wieś, Strumiany, Węgrzce Wielkie przy produkcji wody 600 m³/d. Woda jest dezynfekowana podchlorynem sodu oraz uzdatniana poprzez złoża na filtrach w kierunku manganu i żelaza.

W roku 2015 w ramach monitoringu jakości wody przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Wieliczce pobrano do analizy bakteriologicznej i fizykochemicznej 6 próbek wody, tj.:

- 4 próbek wody w ramach monitoringu kontrolnego,
- 1 próbki wody w ramach monitoringu przeglądowego,
- 1 próbek wody w ramach kontroli sprawdzającej/interwencyjnej,

Na podstawie sprawozdań z wyników badania wody, stwierdzono jeden raz podwyższony poziom mętności który nie stawi zagrożenia dla zdrowia i życia człowiek.

Przyczyną była wewnętrzna instalacja w budynku. Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w trybie natychmiastowych przedsięwzięć odpowiednie kroki zaradcze oraz powiadomił właściciela budynku. Powtórne (sprawdzające) badania wody nie wykazały przekroczeń.

Opierając się na sprawozdaniach z wyników badań wody przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieliczce w ramach monitoringu jakości wody oraz na podstawie sprawozdań z wyników nadania wody przeprowadzonych przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Wieliczce Sp. z o. o. w ramach kontroli wewnętrznej, **wodociąg publiczny Węgrzce Wielkie oceniono jako dobry.**

BADANIE WODY W KIERUNKU BAKTERII LEGIONELLA SP.

W ramach prowadzonego nadzoru pobierana jest woda do celów sanitarnych pobierana z urządzeń prysznicowych w kierunku identyfikacji drobnoustrojów wywołujących zakażenia ukł. Oddechowego, w wyniku czego może wystąpić tzw. Choroba Legionistów. Bakteria ta umiejscawia się w wodzie ciepłej użytkowej, bakteria przedostaje się do organizmu człowieka w czasie kąpieli poprzez aerozol wodny. W roku 2015 pobrano do badań 22 próbki wody na obecność Legionelli sp. Sieć wodna nie była zainfekowana.

BASENY KĄPIELOWE

Nadzorem sanitarnym na terenie powiatu wielickiego objęte były dwa baseny kąpielowe – kryte: w Niepołomicach i w Wieliczce. Przeprowadzono ogółem 6 kontrole. Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono uchybienia sanitarno – porządkowe i techniczne. Woda z niecek basenowych była pobierana do badań laboratoryjnych co kwartał – zgodnie z ustalonym harmonogramem. W analizowanym roku pobrano ogółem 22 próby wody do analiz pod względem bakteriologicznym i fizyko – chemicznym.

MIEJSCE ZWYCZAJOWO WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI

W roku sprawozdawczym nadzorem sanitarnym objęto miejsce zwyczajowo wykorzystywane do kąpieli znajdujące się w zbiornikach wodnych (była żwirownia) w miejscowości Zabierzów Bocheński. Teren obiektu został skontrolowany – bez zastrzeżeń. Na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych analiz prób wody (pobór 4 prób wody), stwierdzono, że jakość wody odpowiada wymaganiom.

HIGIENA PRACY I WARUNKI SANITARNE W ZAKŁADACH PRACY

W roku 2015 w powiecie wielickim nadzorem sanitarnym objęte były przede wszystkim zakłady pracy, w których występują potencjalne zagrożenia dla zdrowia pracowników, z uwagi na występujące w procesach technologicznych czynniki szkodliwe m.in. zapylenie, hałas, wibracje, czynniki rakotwórcze lub mutagenne, substancje i preparaty niebezpieczne, produkty biobójcze, czynniki biologiczne.

W zewidencjonowanych w PSSE Wieliczka **268** zakładach pracy zatrudnionych jest ogółem **11801** pracowników.

W roku **2015** w związku z budżetem zadaniowym skontrolowano **125** zakładów, w których zatrudnionych jest **8479** pracowników, przeprowadzono **ogółem 152 kontrole**.

Narażenie pracowników na czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy.

W **19** zakładach stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych norm czynników szkodliwych na stanowiskach pracy (hałas, pył).

Ogółem w przekroczeniach normatywów higienicznych NDN-hałas i NDS-pyłu pracuje **515** pracowników. Wszyscy pracownicy w czasie pracy stosują indywidualne ochrony narządów słuchu i górnych dróg oddechowych dostosowane do narażenia oraz indywidualnej potrzeby pracownika. Pracownicy pracujący w przekroczeniach ponadnormatywnych poddawani są badaniom specjalistycznym - audiometrycznym, spirometrycznym. W celu likwidacji przekroczeń normatywów higienicznych prowadzone są postępowania administracyjno - egzekucyjne, w wyniku których uzyskano poprawę warunków pracy dla 66 pracowników. W zakładach pracy, w których brak technicznych możliwości zlikwidowania przekroczeń natężenia dźwięku opracowywane są programy organizacyjno-techniczne mające na celu ograniczenie narażenia zawodowego pracowników na hałas.

CZYNNIKI RAKOTWÓRCZE

W **8** nadzorowanych zakładach występują czynniki rakotwórcze lub mutagenne, wynikające z technologii produkcji, stosownych substancji i mieszanin chemicznych, materiałów produkcyjnych, **333 pracowników, w tym 8 kobiet** wykonuje pracę w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi.

Nie stwierdzono chorób zawodowych spowodowanych pracą w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi.

WYSTĘPUJĄCE NIEPRAWIDŁOWOŚCI W ZAKŁADACH PRACY:

Wydano **13** decyzji zarządzających, dotyczących przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy, opracowania oceny ryzyka zawodowego pracowników na stanowiskach pracy, opracowania programu techniczno –organizacyjnego zmierzającego do

ograniczenia narażenia na hałas oraz poprawy stanu sanitarnego pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalno- sanitarnych. **Wydano 14 decyzji płatniczych.**

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego uzyskano poprawę warunków pracy w zakresie likwidacji przekroczeń NDN i NDS, wyegzekwowano prawidłową częstotliwość badań środowiskowych, wdrożone zostały programy organizacyjno – techniczne mające na celu ograniczenie narażenia zawodowego pracowników na hałas wibrację pyły, prawidłowe oznakowanie substancji chemicznych i preparatów chemicznych, prawidłową ocenę ryzyka zawodowego, poprawy stanu sanitarnego pomieszczeń.

CHOROBY ZAWODOWE

Przeprowadzono **21** postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych pracowników zatrudnionych w zakładach pracy na terenie powiatu wielickiego obecnie i w latach wcześniejszych.

Wydano 7 decyzji w tym:

- **5 decyzji o stwierdzeniu chorób zawodowych**
- **2 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.**
  - **wystawiono 3 karty stwierdzenia chorób zawodowych.**
  - **1 odwołanie od decyzji do MPWIS.**

Opracowano **26** kart oceny narażenia zawodowego na potrzeby prowadzonych postępowań wyjaśniających dot. chorób zawodowych oraz dla innych jednostek.

SKARGI I WNIOSKI:

W okresie sprawozdawczym wpłynęło **5** wniosków, rozpatrzono **3** wnioski we własnym zakresie, **2** wnioski przesłano do załatwienia zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową.

W powiecie wielickim w związku z uruchamianiem nowych zakładów produkcyjnych, montażowych, wprowadzaniem nowych bezpiecznych technologii produkcji, bezpieczeństwo i higiena pracy uległy znaczącej poprawie. Znaczącą poprawę stanu sanitarnego powiatu wielickiego uzyskano poprzez nowoczesną architekturę zakładów oraz estetykę terenów wokół zakładów .

HIGIENA PROCESU NAUCZANIA I OCENA STANU SANITARNEGO W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

W roku 2015 skontrolowano 132 placówki w tym 112 stałych placówek nauczania i wychowania i 20 placówek sezonowych wykonano 146 kontroli w tym 120 kontroli w placówkach stałych i 20 kontroli w placówkach sezonowych.

l.p	PLACÓWKI STAŁE	Liczba placówek		Liczba kontroli	Liczba dzieci	Liczba wydanych decyzji	
		w ewidencji	skontrolowanych			Ogółem	W tym przedłużające
1.	Żłobki	11	9	9	120	-	-
2.	Przedszkola	56	53	54	3127	1	-
3.	Szkoły Podstawowe	48	23	33	5504	3	1
4.	Gimnazja	14	7	8	1991	1	-
5.	Licea Ogólnokształcące	2	1	1	82	-	-
6.	Zespoły Szkół Ogólnokształcących	5	5	7	1320	-	-
7.	Zespoły Szkół Ponadgimnazjalnych	2	1	1	350	-	-
8.	Domy Dziecka	1	1	1	26	-	-
9.	Internaty	1	1	1	26	-	-
10.	Placówki opiekuńczo wychowawcze całodobowe	1	1	1	8	-	-
11.	Placówki Wychowania Pozaszkolnego	26	6	6	544	-	-
12.	Placówki kształcenia ustawicznego	-	-	-	-	-	-
13.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze dzienne	9	4	4	141	-	-
14.	Szkoły policealne	1	0	-	-	-	-
	Łącznie placówki stałe	177	112	126	13239	5	1
PLACÓWKI SEZONOWE							
1.	Placówki wypoczynku zimowego i letniego	22	20	20	629	-	-
	Łącznie wszystkie placówki	199	132	146	13868	5	1

STAN SANITARNO- TECHNICZNY SKONTROLOWANYCH PLACÓWEK

Stan sanitarno-techniczny nadzorowanych placówek oświatowych ulega poprawie. Wydano 5 decyzji w tym 4 decyzje zarządzające oraz 1 decyzję przedłużającą termin wydanych wcześniej zarządzeń. Zakończono postępowania administracyjne w 6 placówkach w tym 5 decyzji wydanych w latach poprzednich – wykonane zostały zarządzenia zawarte w decyzjach wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieliczce.

Decyzje dotyczyły placówek :

1. **Szkoła Podstawowa w Podstolicach** – wykonano ogrodzenie wokół budynku szkoły
2. **Szkoła Podstawowa w Zagórze** – wykonano remont betonowego chodnika prowadzącego do budynku szkoły
3. **Gimnazjum w Wieliczce** – wykonano remont zastępczej sali gimnastycznej
4. **Przedszkole „Montesorek” w Wieliczce** – wykonano osłony grzejników c.o
5. **Szkoła Podstawowa w Winiarach** – wykonano remont parkietu w salach lekcyjnych
6. **Szkoła Podstawowa w Janowicach** – wykonano remont parkietu w korytarzu na I piętrze.

W dalszym ciągu w placówkach prowadzone jest postępowanie administracyjne, gdzie wydane są decyzje zarządzające : Szkoła Podstawowa Golkowice, Gimnazjum Dobranowice, Szkoła Podstawowa Wola Zabierzowska, Szkoła Podstawowa Winiary.

W 2015 r. zakończyły się prace związane z rozbudową Szkoły Podstawowej w Grajowie. Zakres robót obejmował rozbudowę i częściowo przebudowę istniejącego budynku szkoły. Przeprowadzono generalny remont sal lekcyjnych, korytarzy, sanitariatów w starej części szkoły. Wykonane zostały prace na zewnątrz szkoły – wykonano izolację zewnętrzną fundamentów wraz z drenażem, wykonano elewację zewnętrzną, wykonano utwardzone nawierzchnie wokół szkoły.

W 2015r. w placówkach nauczania i wychowania były prowadzone remonty, prace konserwatorskie . Remonty dotyczyły:

- sal dydaktycznych (malowanie sal, remonty podłóg, wymiana stolarki drzwiowej)
- sanitariatów (wymiana instalacji wodno-kanalizacyjnej, malowanie, flizowanie, wymiana urządzeń sanitarnych)
- bloków sportowych (malowanie, remont podłogi)
- bloków żywieniowych (malowanie kuchni)

Inne prace remontowe to: remonty szatni, remonty korytarzy szkolnych, przyziemia, remonty i naprawy dachów, remonty ogrodzenia, remonty bibliotek, instalacji elektrycznej, kanalizacji, wymiana rynien na budynku szkoły, remont schodów wejściowych, remonty placu zabaw, budowa parkingu przy szkole.

We wszystkich szkołach prowadzone były drobne prace konserwatorskie (naprawa i wymiana mebli i sprzętu szkolnego, wymiana wyłączników elektrycznych i innych elementów oświetleniowych, drobne prace konserwatorskie w sanitariatach, wymiana kranów, syfonów, uszczelek, wymiana klamek, zamków, przeglądy konstrukcji na boiskach szkolnych, przeglądy i naprawa sprzętu na placach zabaw).

We wszystkich pomieszczeniach placówek utrzymywany był dobry bieżący stan porządkowy. Wszystkie placówki podłączone są do sieci wodociągowej miejskiej lub wiejskiej. Do sieci kanalizacyjnej publicznej podłączonych jest 77 skontrolowanych w roku bieżącym placówek, a własne oczyszczalnie lub szamba ma 35 placówek.

W 2015 roku w 6 placówkach stwierdzono niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych, stwierdzono za małą ilość umywalk lub kabinek WC do ilości uczniów.

Dotyczyło to: Szkoła Podstawowa w Zakrzowie i Niegowici

Gimnazjum w Wieliczce, Niegowici i Woli Batorskiej

Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Zabierzowie Bocheńskim

We wszystkich placówkach zapewniony jest dostęp do ciepłej bieżącej wody, ciepła woda zapewniona jest przy wszystkich umywalkach. Poprawiła się dostępność do środków higienicznych –mydła w płynie, papieru toaletowego oraz ręczników jednorazowych lub suszarek do rąk.

WARUNKI POBYTU DZIECI I MŁODZIEŻY W PLACÓWKACH OŚWIATOWO- WYCHOWAWCZYCH

W 2015 r. oddano do użytku trzy sale gimnastyczne wraz z zapleczem przy Szkole Podstawowej w Łazanach, Szkole Podstawowej w Golkowicach, Szkole Podstawowej w Raciborsku. Trwają prace przy dobudowie sal gimnastycznych przy Szkole Podstawowej w Marszowicach. Jednak w dalszym ciągu występują braki w infrastrukturze do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Wiele szkół w dalszym ciągu ma problem z organizowaniem zajęć wychowania fizycznego we właściwych do tego warunkach. Są to szkoły, które w ogóle nie posiadają sali gimnastycznej lub posiadają tylko salę zastępczą lub rekreacyjną oraz boiska. Zupełny brak sali gimnastycznej lub zastępczej sali gimnastycznej posiada Szkoła Podstawowa w Sygnej, Szkoła Podstawowa w Grajowie i Niepubliczna Szkoła Podstawowa Wieliczka Montessori School ul. Daniłowicza

Niektóre szkoły zarówno te które nie posiadają własnej bazy do wychowania fizycznego, jak i te których baza jest niewystarczająca korzystają z infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego poza placówką. Najbardziej popularne jest korzystanie z basenu (4 szkoły), boisk/stadionu sportowego (3 szkoły), sali gimnastycznej (1 szkoła)

WYKAZ PLACÓWEK POSIADAJĄCYCH SALE GIMNASTYCZNE (skontrolowane w 2015 r.)

lp	Rodzaj placówki	Liczba Placówek pod nadzorem	Liczba placówek skontrolowanych	posiada salą gimnastyczną	posiada zastępczą salą gimnastyczną	brak sali gimnastycznej	placówki korzystające z sali innych szkół
1	Szkoły Podstawowe	48	23	13	7	3	1
2	Gimnazja	14	7	4	2	1	1
3	Liceum Ogólnokształcące	2	1	-	-	1	-
4	Zespół Szkół Ogólnokształcących	5	5	4	1	-	-
5	Zespół Szkół Ponadpodstawowych	2	1	1	-	-	-
	RAZEM:	71	37	22	10	5	2

Ergonomia mebli szkolnych - Uczniowie większą część swojego czasu spędzają w ławkach szkolnych, wady postawy uczniów są konsekwencją różnych czynników i nieprawidłowości w tym m.in. niedostosowania mebli szkolnych do wysokości ucznia. W 2015 roku przeprowadzono badania dostosowania stolików i krzeseł w 2 szkołach podstawowych w 8 oddziałach klasowych - 136 uczniów.

Nie stwierdzono większych nieprawidłowości. Wyposażenie w odpowiednie, ergonomiczne meble z certyfikatami, dostosowane do wieku rozwojowego i wzrostu uczniów ulega stopniowej, systematycznej poprawie. Kontrole wykazują, że we wszystkich placówkach oświatowo-wychowawczych kupowane urządzenia, sprzęt, meble edukacyjne posiadają atesty lub certyfikaty i spełniają wymagania bezpieczeństwa. Brak certyfikatów dotyczy wyrobów zakupionych w latach 70/80-tych. Dyrektorzy we własnym zakresie poddają stoliki, krzesła systematycznej renowacji polegającej na wymianie blatów, malowaniu stelaży.

Higieniczna ocena rozkładu zajęć lekcyjnych - Na właściwy rozwój ucznia wpływa między innymi organizacja procesu nauczania i wychowania w szkołach, zwłaszcza zaś planowanie nauki i odpoczynku. W analizowanym okresie nie stwierdzono nieprawidłowości w higienicznej ocenie rozkładu zajęć lekcyjnych.

Ocena została przeprowadzona w :

- 22 szkołach podstawowych oceniono 247 oddziałów klasowych
- 7 gimnazjach oceniono 86 oddziały klasowe
- 6 zespołach szkół oceniono 78 oddziały klasowe

Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach – w 2015 r. w 5 gimnazjach i 1 zespole szkół skontrolowano warunki przechowywania substancji i preparatów chemicznych. W żadnej z placówek nie stwierdzono:

- braku aktualnego spisu posiadanych substancji i preparatów chemicznych,
- braku wymaganych kart charakterystyki substancji i preparatów chemicznych,
- braku lub niezgodnego z przepisami oznakowania substancji i preparatów,
- przechowywania substancji i preparatów niebezpiecznych w nie zamkniętych pomieszczeniach.

Można wnioskować, że wszystkie ze skontrolowanych szkół stosują się do obowiązujących przepisów i nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkolnych pracowniach jest na właściwym poziomie.

Opieka profilaktyczna Dzieci i młodzież objęta jest systemem profilaktycznej opieki zdrowotnej. Opieka pielęgniarki/higienistki szkolnej zapewniona jest we wszystkich szkołach;
- w 2015 roku skontrolowano 10 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej znajdujących się w szkołach, w pozostałych szkołach pielęgniarki udostępniane są inne pomieszczenia na terenie szkoły (gabinet dyrektora, biblioteka, świetlica), w niektórych szkołach opieka zdrowotna zapewniona jest ośrodkach zdrowia znajdujących się w pobliżu szkoły.

Dożywianie. W 2015 r. wśród sprawdzonych placówek w 7 szkołach wydawane były ciepłe posiłki jedno lub dwudaniowe przygotowywane na miejscu w stołówkach szkolnych. Do 22 szkół dowożone były obiady 1. lub 2. daniowe. Łącznie z ciepłych posiłków korzystało 1733 uczniów w tym 1320 z posiłków pełnych i 413 z posiłków jednodaniowych. Z posiłków dofinansowanych korzystało 491 uczniów.

Uczniowie 23 szkół podstawowych brali udział w akcji „Mleko w szkole” - 4169 uczniów piło mleko białe lub smakowe.

Uczniowie klas 0-III w 25 szkołach podstawowych brali udział w akcji „Owoce w szkole” – 2920 uczniów

NADZÓR NAD WARUNKAMI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2015 r. w czasie zimowego i letniego wypoczynku na terenie powiatu wielickiego nadzorem objęto 20 turnusów zgłoszonych w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej. Liczba uczestników wypoczynku w skontrolowanych turnusach wynosiła 629. Najbardziej popularną formą wypoczynku, zarówno latem jak i zimą był wypoczynek w miejscu zamieszkania. Nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

DODATKOWE INFORMACJE

W ramach działań profilaktycznych podejmowano działania w związku z często pojawiającymi się sygnałami o występowaniu wszawicy wśród dzieci i uczniów. Ponownie zostały przesłane do szkół i przedszkoli materiały edukacyjne dotyczące wszawicy (ulotki, broszury) oraz stanowisko Głównego Inspektora Sanitarnego i Rzecznika Praw Dziecka dotyczące profilaktyki i zwalczania wszawicy.

Ponadto do wszystkich szkół zostało przekazane ważne ostrzeżenie Głównego Inspektora Sanitarnego informujące o sprzedaży niewiadomego pochodzenia urządzeń typu narkotest, oferowane przez osoby z zewnątrz.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

W 2015 r. pracownik sekcji ZNS przeprowadził **157 kontroli obiektów**, w tym 17 kontroli w trakcie budowy. Skontrolowano 142 obiekty.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko (prognozy, mpzp)

- uzgodniono 12 zakresów prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzgodniono 1 odstępnie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- zaopiniowano 7 projektów zmian studium lub miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin.

Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (raporty, decyzje środowiskowe)

- wydano 41 opinii o konieczności (bądź jej braku) przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (zapytanie o raport),
- zaopiniowano środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji środowiskowej dla 2 przedsięwzięć.

Odbiory obiektów (ogółem 160)

- dopuszczono do użytkowania **84 nowych obiektów budowlanych** w związku z zawiadomieniem o zakończeniu budowy (na podstawie art. 56 ustawy Prawo budowlane),
  - wydano pozytywne opinie dla **29 obiektów żywnościowo-żywnościowych** (na podstawie przepisów odrębnych),
  - wydano pozytywne opinie dla **37 obiektów innych** niż żywnościowo-żywnościowo (na podstawie przepisów odrębnych).

Podmioty lecznicze i podmioty wykonujące działalność leczniczą („indywidualne praktyki”)

W 2015 r. wydano łącznie **25 decyzji pozytywnych do rejestracji dla podmiotów wykonujących działalność leczniczą**, w tym wydano:

- **17 decyzje dla podmiotów leczniczych,**
- **8 decyzji dla indywidualnych lub grupowych praktyk lekarskich i pielęgnarskich.**

Z ww. decyzji **10 dotyczyło nowych obiektów**, a 15 obiektów już istniejących (decyzje potwierdzające spełnienie wymagań lub decyzje poszerzające działalność).

Uzgodnienia projektów

Pozytywnie zaopiniowano 31 dokumentacji projektowych. Wśród pozytywnych uzgodnień 7 opinii wydanych zostało z zastrzeżeniami.

Decyzje płatnicze

W prowadzonych przez Sekcję Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2015 r. postępowaniach wydano **191 decyzji płatniczych** na podstawie art. 36 Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

DZIAŁANIA OŚWIATOWE I PROMOCJA ZDROWIA

Głównym zadaniem Pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia jest inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności w zakresie promocji zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób. W 2015 r w ramach realizacji zadań prowadzone były

- interwencje programowe - programy edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych w liczbie- 7
- interwencje nieprogramowe we współpracy z Urzędem Powiatowym w Wieliczce w liczbie –7

REALIZACJA INTERWENCJI PROGRAMOWYCH

1. PROGRAM „TRZYMAJ FORMĘ”

Program edukacyjny dotyczący zapobiegania nadwagi i otyłości wśród młodzieży poprzez poszerzenie wiedzy dotyczącej zdrowego żywienia oraz kształtowania umiejętności niezbędnych do utrzymania zdrowia i kondycji fizycznej.

Program skierowany był do uczniów szkół podstawowych (kl. V i VI) oraz uczniów gimnazjum. W roku szkolnym 2014/2015 realizowana była IX edycja programu w której udział wzięło :

- 13 gimnazjów - program objął 1837 uczniów tj. 78% uczniów ogółem w szkołach.
- 21 szkół podstawowych - 665 uczniów tj. 60 % wszystkich uczniów z klas V-VI.

W realizację programu włączyło się 718 rodziców, którzy swoimi działaniami wspierali w realizacji zarówno uczniów jak i koordynatorów szkolnych. Ogółem w programie uczestniczyło 3220 osób.

Młodzież w czasie zajęć miała okazję wykazać się swoimi pomysłami i umiejętnościami plastycznymi, sportowymi i kulinarnymi, byli aktywni i zaangażowani w przebieg zajęć.

Program ma na celu zwiększyć świadomość uczniów , która dotyczy wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

Koordynatorzy szkolni sygnalizowali aby program swoim zasięgiem objął także dzieci młodsze z klas I-III , oraz dzieci w oddziałach przedszkolnych.

2. PROGRAM „CZyste POWIETRZE WOKÓŁ NAS”

Celem programu jest zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w czasie przebywania w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

Program adresowany do dzieci 5-6 letnich oraz rodziców i opiekunów.

Program w roku szkolnym 2014/2015 realizowany był w 19 przedszkolach i 29 oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, łączna liczba dzieci biorących udział w programie 1152 oraz 928 rodziców i opiekunów.

Program „Czyste powietrze wokół nas” dostosowany do potrzeb rozwojowych, intelektualnych i emocjonalnych dzieci. Dzieci dowiedziały się o szkodliwości dymu tytoniowego, jakie skutki niesie palenie tytoniu oraz w jaki sposób trzeba się zachować, gdy narażone są na wdychanie dymu z papierosa. Poprzez uczestnictwo rodziców w programie, bardzo wzrosły ich kompetencje zakresie ochrony dzieci przed dymem tytoniowym, rodzice zobowiązywali się do przestrzegania zasady nie palenia w obecności dzieci. W ramach

programu przedszkola przeprowadziły wiele interesujących zajęć, w których dzieci chętnie uczestniczyły:

3. PROGRAM „NIE PAL PRZY MNIE PROSZĘ”

Celem programu było uświadomienie dzieciom, że palenie tytoniu jest szkodliwe dla zdrowia, wykształcenie u dzieci umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą.

Program przeznaczony dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej. Do realizacji programu w roku szkolnym 2014/2015 zobowiązało się 25/50 szkół podstawowych, czyli program swoimi działaniami objął 50% szkół. W programie udział wzięło 1222 uczniów.

Główny cel programu został osiągnięty; dzieci wykształciły świadomą umiejętność radzenia sobie w sytuacjach gdy przebywają w obecności osób palących papierosy.

4. PROGRAM „ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”

Program ten miał za zadanie zwiększenie wiedzy w zakresie zagrożeń płynących z czynnego i biernego palenia tytoniu. Kształtowanie postaw asertywnych związanych z funkcjonowaniem w społeczeństwie w tym unikanie zachowań ryzykownych dla zdrowia.

Program przeznaczony dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i uczniów gimnazjum.

W roku szkolnym 2014/2015 do realizacji programu przystąpiły 23 szkoły w tym:

11 szkół gimnazjalnych, który swoimi zasięgiem objął 1948 uczniów.

13 szkół podstawowych - w programie udział wzięło 517 dzieci.

W realizację programu zaangażowanych zostało 1048 rodziców. Program bardzo dobrze wkomponował się w już zaplanowane działania profilaktyczne. Program ten właściwie odpowiadał potrzebom uczniów. Program wykształcił u uczniów wzmocnienie poczucia własnej wartości, zachowań asertywnych, umiejętności dokonania wyboru, dbania o zdrowie swoje i innych.

5. PROFILAKTYKA HIV/AIDS

Krajowy program zwalczania HIV/AIDS realizuje zadania z zakresu zapobiegania zakażeniom HIV wśród ogółu społeczeństwa, Zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. Ograniczenie rozpowszechnienia się zakażeń HIV.

Celem szczegółowym jest wzrost poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa oraz zmiany postaw, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie. Usprawnienie opieki nad kobietami w wieku prokreacyjnym i w ciąży.

Inicjatorem programu jest Ministerstwo Zdrowia, Krajowe Centrum d/s. AIDS

Zasadniczym działaniem programu jest nagłośnienie informacji o możliwości wykonanie testu w kierunku HIV przez kobiety w wieku prokreacyjnym i w ciąży, oraz ich partnerów.

Przez cały rok prowadzona była dystrybucja materiałów edukacyjnych w postaci:

- „Choroby przenoszone drogą płciową - 115 szt.
- „ Informacja o HIV/AIDS – 20 szt.
- „Kobieta SEX a Zdrowie”- 70 szt.
- „ O co kaman?” - 110 szt.
- „ Zawsze razem - 190 szt.
- „HIV dla lekarzy – 80 szt.

- „HIV dla pielęgniarek”- 80 szt
- „Jeden test dwa życia - 150 szt.
- „Z doświadczenia wolontariuszki „ – 25 szt.
- „Zanim zostaniesz mamą” – 55 szt.
- Malowanki „Zawsze razem” – 190 szt.

Program realizowany był w roku szkolnym 2014/2015 1 - liceum ogólnokształcącym, 4-gimnazjach i 8 – szkołach podstawowych z szczególnym nasileniem działań oświatowych w ramach obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS- 1.12.2015 r.

6. Program „WYBIERZ ŻYCIE – PIERWSZY KROK”

Program „Wybierz Życie- Pierwszy Krok” obejmujący tematykę profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu.

Program adresowany do uczniów I klas szkół ponadgimnazjalnych. Program realizowany był w 5 szkołach ponadgimnazjalnych. Liczba osób biorących udział w programie 889/1908 tj. 47 % uczniów zostało objętych programem.. Program bardzo dobrze odebrany przez uczniów i nauczycieli. Powiększył wiedzę młodzieży na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu.

7. ARS – CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ

Program skierowany do młodzieży ponadgimnazjalnej ma na celu ograniczenie używania przez nich substancji psychoaktywnych.

W roku szkolnym 2014/2015 program swoim zasięgiem objął 100% czyli 5 szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu wielickiego , w tym 404 uczniów z klas I –II. Program cieszył się dużym zainteresowaniem wśród uczniów i koordynatorów szkolnych czego dowodem jest przeprowadzona anonimowa ankieta z której wynika , że aż 93% uczniów chętnie uczestniczyło w zajęciach. Na pytanie czy chciałabyś/ chciałabyś aby w przyszłości twoje dzieci w wieku nastoletnim wzięły udział w takich zajęciach w szkole 97% ankietowanych odpowiedziało TAK. Uczniowie za najbardziej wartościowe uznali treści związane z FAS, wpływ używek na miłość, zagrożenia jakie płyną z naszych nieprzemyślanych zachowań i przykłady z życia wzięte.

Poprzez realizację programu wzrosła wiedza na temat ryzykownych zachowań i odpowiedniego dystansu do używek i substancji psychoaktywnych.

W ramach programu w roku 2015 przeprowadzone były badania tlenku węgla w wydychanym powietrzu, którym objęta została grupa osób palących i biernych palaczy. Badanie przeprowadzone było za pomocą Smokerlyzera –BMC 2000. Urządzenie to bada zawartości CO w wydychanym powietrzu wyrażoną w ppm, a także stężenie karboksyhemoglobiny we krwi. Celem badania jest zachęcenie palaczy do zerwania z nałogiem, pomoc osobom chcącym rzucić palenie, oraz zniechęcenie osób do rozpoczęcia palenia.

Pomiary wykonano w 11 zakładach wśród 162 pracowników. Z przeprowadzonych pomiarów wynika że zdecydowaną większość stanowią osoby niepalące, gdzie wartości wynosiły 0 ppm, natomiast 26 ppm(czerwone światło na smokerlyzerze) pojawiło się u jednej przebadanej osoby palacza z długoletnim stażem palenia a mianowicie 40 letnim. Bierni palacze poddani badaniu mieli wyniki od 3-5 ppm., czyli przebywanie wśród osób palących nie jest obojętne dla naszego organizmu.

REALIZACJA INTERWENCJI NIEPROMAMOWYCH

1. „Światowy Dzień bez Tytoniu”

W czasie realizacji obchodów „Światowego Dnia Bez Tytoniu” w szkołach ponadgimnazjalnych, gimnazjach i podstawowych pedagogzy, wychowawcy klas lub nauczyciele biologii przeprowadzali pogadanki wśród uczniów na temat szkodliwości palenia. W ramach obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu w dniu 31.05.2015 roku w Solnym Mieście zorganizowany został kącik edukacyjny dla rodziców na temat szkodliwości palenia. 1 czerwca w Sali widowiskowej w Kłaju odbyły się obchody Ogólnopolskiego Głosu Profilaktyki. W ramach tych obchodów odbył się drużynowy konkurs plastyczny wspólnie organizowany przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Wieliczce. Uczniowie rysując kredą po asfalcie mieli ukazać swoją wizję hasła „stop dopalaczom”. Prace były na bardzo wysokim poziomie, - jury nie wyłoniło zwycięscy. Wszyscy otrzymali dyplomy, drzewa bezpieczeństwa i apteczki pierwszej pomocy. W tym samym czasie odbywał się turniej z zakresu udzielania pierwszej pomocy uczniowie kontra nauczyciele. Nad poprawnością odpowiedzi czuwała Policja z Niepołomic i przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wieliczce -S. Nowakowska. Zarówno nauczyciele i uczniowie popisali się dużą wiedzą w tym zakresie. Spotkanie zakończyło się Happeningiem podczas którego młodzież prezentowała tegoroczne hasła Ogólnopolskiego Głosu Profilaktyki na banerach przez siebie przygotowanych.

2. „Światowy dzień zdrowia”

W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia w dniu 8.04.2015 roku rozstrzygnięty został Powiatowy Konkurs Wiedzy o zdrowiu zorganizowany przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Wieliczce we współpracy ze Starostą Wielickim Panem Jackiem Juskiewiczem. Konkurs skierowany był do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu powiatu wielickiego. W konkursie udział wzięło 44 uczniów. Uczestnicy konkursu rozwiązywali test z pytaniami otwartymi w których musieli wykazać się wiedzą na temat zdrowego odżywiania, zasad higieny, HIV/AIDS oraz wirusa HPV. Nagrody w konkursie ufundował Pan Starosta w postaci albumów krajobrazowych, plecaków i torb podróżniczych. Wszyscy uczestnicy zostali nagrodzeni drobnymi upominkami w postaci: podkoszulków, albumów o powiecie wielickim, piórników i kredek. W przerwie między konkursem a ogłoszeniem wyników zorganizowana została dla uczestników konkursu prelekcja na temat zdrowego odżywiania wygłoszona przez Panią Teresę Krzeszowska – Rosiek. Poczęstunek sporządzony przez uczniów Powiatowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego dla uczestników konkursu w postaci smothies . Na stronie internetowej PSSE w Wieliczce zamieszczono informację dotyczące tegorocznego hasła „ Z pola na stół – uczynj jedzenie bezpiecznym” a także ulotkę dotyczącą higieny przygotowywania posiłków.

3. „Światowy Dzień Rzucania Palenia”

W ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia w ZSO w Brzeziu zorganizowany został przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Wieliczce test

wiedzy na temat szkodliwości palenia papierosów w którym udział wzięło 12 uczniów z szkoły podstawowej i gimnazjum. Wszyscy uczestnicy testu zostali wyróżnieni a 3 laureatów otrzymało nagrody rzeczowe ufundowane przez Starostwo Powiatowe w Wieliczce w postaci podkoszulków i torby podróżnej.

W przedszkolach podjęto szereg działań mających na celu uwrażliwienie dzieci na szkodliwość dymu papierosowego. W gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych przeprowadzone zostały prelekcje dotyczące szkodliwości palenia , prezentacje multimedialne, zajęcia plastyczne, na których za pomocą różnych technik plastycznych uczniowie przygotowują plakaty promujące zdrowie i nawiązujące do Światowego Dnia Rzucania Palenia.

W obchodach Światowego Dnia Rzucania Palenia udział wzięło:

w szkołach podstawowych - 640 uczniów

w zespołach szkół gimnazjalnych - 534

w przedszkolach – 155 i 39 nauczycieli

Ogółem działaniami związanymi z obchodami Światowego Dnia Rzucania Palenia zostało objętych 1508 osób.

W budynku PSSE Wieliczka wykonano w formie ekspozycji gazetkę oraz udostępniono materiały oświatowe (ulotki, plakaty). Na stronie internetowej zamieszczono informację na temat Światowego Dnia Rzucania Palenia .

4. Światowy dzień walki z AIDS 1.12.2015

W ramach obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS realizowanych w 8 szkołach podstawowych , 2 zespołach szkół i, 3 gimnazjach i 1 w Liceum Ogólnokształcącym odbyły się liczne pogadanki na temat możliwości zakażenia się wirusem, organizowane były wystawy plakatów wykonywanych przez uczniów na temat w/w tematyki. Uczniowie przedstawiali przygotowane przez siebie prezentacje multimedialne na temat czym jest HIV i AIDS. W L.O w Wieliczce zorganizowane były warsztaty „ Żyję bez ryzyka” których celem była szeroko pojęta tematyka zakażeń HIV I kształtowanie wśród młodych ludzi odpowiedzialności za siebie i innych.

Temat wiedzy, profilaktyki oraz stosunku do osób zakażonych i chorych na AIDS został przedstawiony i szeroko omówiony w społeczności uczniowskiej.

5. Programy własne

Na terenie powiatu wielickiego w roku 2015 prowadzone były 3 akcja profilaktyczne w ramach współpracy Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Wieliczce ze Starostwem Powiatowym w Wieliczce, mające na celu zwrócenie uwagi na problem próchnicy u dzieci w wieku 4 lat akcja

„ **Szczęśliwy Uśmiech**” a także akcja „ **Zdrowa Postawa**” skierowana do uczniów klas I szkół podstawowych której głównym celem jest uświadomienie dzieciom i ich rodzicom jak ważna jest zdrowa postawa, która jest kluczem do bezpiecznego funkcjonowania. Letnia akcja „ **Idzie raczek nieboraczek jak przypali będzie znaczek**” której celem było uwrażliwienie osób często opalających się na niebezpieczeństwo jakie niesie nieodpowiedzialne korzystanie z kąpielii słonecznych.

1. Akcja **Szczęśliwy Uśmiech-** prowadzona była w 9 przedszkolach z terenu powiatu wielickiego i objęła swoim działaniem 159 dzieci. Podczas lekcji omawiane były metody prawidłowego szczotkowania zębów w tym celu wykorzystywana były model szczęki na który to dzieci pokazywały jak prawidłowo szczotkują zęby. Następnie po pokazie dzieci otrzymywały jednorazowe szczoteczki do zębów ufundowane przez firmę FRESH LINE. . Ponadto w ramach „Światowego Dnia Dziecka” przeprowadzono akcję edukacyjną „Szczęśliwy Uśmiech” podczas której odbywały się pogadanki z rodzicami i ich dziećmi na temat prawidłowej higieny jamy ustnej. W ramach w/w akcji prowadzone było rozdawnictwo szczoteczek do zębów i kubków, naklejek odbłasków „ Szczęśliwy Uśmiech „, których fundatorami byli ; Kopalnia Soli – trasa turystyczna, Powiat Wielicki i PSSE w Wieliczce. Zainteresowanie jakie wzbudziła akcja pozwala nam stwierdzić że dzieci zapamiętują przekazane im treści.

2. Do akcji **Zdrowa Postawa** – zapoczątkowanej pod koniec 2015 roku zgłosiło się 8 szkół podstawowych . W roku 2015 odbyło się jedno spotkanie w Zespole Szkół im Brata Alojzego Kosiby w Wieliczce w której udział wzięło 20 dzieci z klas I szkoły podstawowej.

Podczas zajęć zaprezentowane zostały proste ćwiczenia uczące prawidłowej postawy. Ponadto przedstawiono dzieciom jaką należy przyjąć prawidłową postawę siedząc przy biurku.

W zajęciach wykorzystywano sprzęt medyczny tzn. pajęczek, którego funkcją było korygowanie postawy. Pajęczek zakładany jest na plecy w formie plecaka gdy zostanie przyjęta nieprawidłowa postawa urządzenie wydaje sygnał informujący że należy wyprostować się. Wyżej wymieniona forma zabawy sprawiała że dzieci chętnie uczestniczyły w zajęciach.

W ramach akcji opublikowana została ulotka dla rodziców pt” Lekki plecak”, która ma na celu zwrócić uwagę na:

- Właściwy ciężar plecaka adekwatny do wagi dziecka- 10-15 % wagi dziecka (np. 30 kg masy ciała dziecka – waga plecaka od 3-4,5 kg.)

- prawidłową zawartość plecaka bez zbędnych przedmiotów - pakujemy plecak z głową .

Akacja „ zdrowa postawa cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród grona pedagogicznego a także rodziców. Akacja będzie kontynuowana w roku 2016.

3. W okresie wakacyjnym prowadzona była akcja „ **Idzie raczek nieboraczek jak przypali będzie znaczek**” której celem było uświadomienie osobom opalającym jak bezpiecznie korzystać z kąpieli słonecznych. Akacja prowadzona była w Kompleksie Wypoczynkowym Bobrowe Rozlewisko poprzez rozdawanie ulotek i wodoodpornych emulsji do opalania oraz łagodzących mleczek po opalaniu których fundatorem była Pharma CF Food. Sp.z.o.o. z Niepołomic.

Akacja cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród gości jak i zarówno właścicieli Kompleksu Wypoczynkowego Bobrowe Rozlewisko.

3. Wnioski Końcowe

Rok 2015 był okresem stabilnym, bez większych zagrożeń epidemiologicznych, bez epidemii, z pojedynczymi przypadkami chorób zakaźnych z niewielką liczbą zgonów- 4 zgony z powodu gruźlicy. Z powodu chorób zakaźnych zarejestrowanych na naszym terenie hospitalizowano 365 przypadków co stanowi dwukrotnie większą liczbę niż rok wcześniej. Leczenie szpitalne spowodowane wzrostem występowania biegunek z powodu zakażeń rota i noro-wirusów u dorosłych oraz w dużej liczbie u dzieci.

Jakość środków spożywczych oraz jakość wody przeznaczonej do spożycia była bezpieczna, próbki badań pobierane do badań były prawidłowe z niewielkimi przekroczeniami norm co nie stanowiło bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia, a dobra współpraca z podmiotami pozwoliła na szybkie usunięcie nieprawidłowości i jednocześnie możliwych dalszych zagrożeń.

Nie odnotowano zatruc pokarmowych.

Odwiedziliśmy 2 471 obiektów w których prowadzona jest działalność gospodarcza, oświatowa, lecznicza. Pracownicy Inspekcji Sanitarnej realizowali zadania określone zgodnie z budżetem zadaniowym. Wszystkie, poza jednym obszary naszej działalności zostały zrealizowane prawie w 100%. Największe braki odnotowano w obszarze żywienia wykonano 61% zadań przydzielonych na rok 2015. Brak realizacji spowodowany był problemami kadrowymi w tej sekcji. Spośród 5 pracowników 3 przebywały na zwolnieniu lekarskim (2 osoby ok. 3. m-ce, 1 – od marca do chwili obecnej), 1 pracownik zrezygnował, 2 nowe osoby zostały zatrudnione, które należało wprowadzić w zagadnienia, przeprowadzić szkolenia i zapoznać z aktualną wykładnią prawną.

Nad bezpieczeństwem sanitarnym mieszkańców powiatu wielickiego czuwa Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieliczce wraz z załogą w liczbie 15 pełnoetatowych pracowników merytorycznych o odpowiednich kwalifikacjach w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego, warunków pracy, higieny komunalnej w obiektach użyteczności publicznej, epidemiologii, bezpieczeństwa i higieny w placówkach oświatowych, itp. oraz w zakresie promocji zdrowia. Pełniony jest stały dyżur pod telefonem, również w soboty, niedziele i święta.

Obsługą administracyjną w zakresie księgowo-kadrowym, prawnym, informatycznym, bhp, obiegiem dokumentacji, sprawozdawczością i utrzymaniem czystości zajmuje się 6 osób (4 etatów).

W ramach współpracy Inspekcji Sanitarnej w Wieliczce z Urzędem Powiatowym w Wieliczce organizowaliśmy różnego rodzaju działania oświatowe, które cieszyły się dużym powodzeniem, zwłaszcza wśród uczniów z powiatu wielickiego. Oświata docierała również do zakładów pracy, gdzie m.in. zdiagnozowaliśmy nadciśnienia wykonując pomiary ciśnienia oraz sprawdzaliśmy zawartość CO₂ w powietrzu wydychanym co świadczyło o paleniu papierosów, spowodowało to różne reakcje wśród samych palących i osób towarzyszących palaczom.